

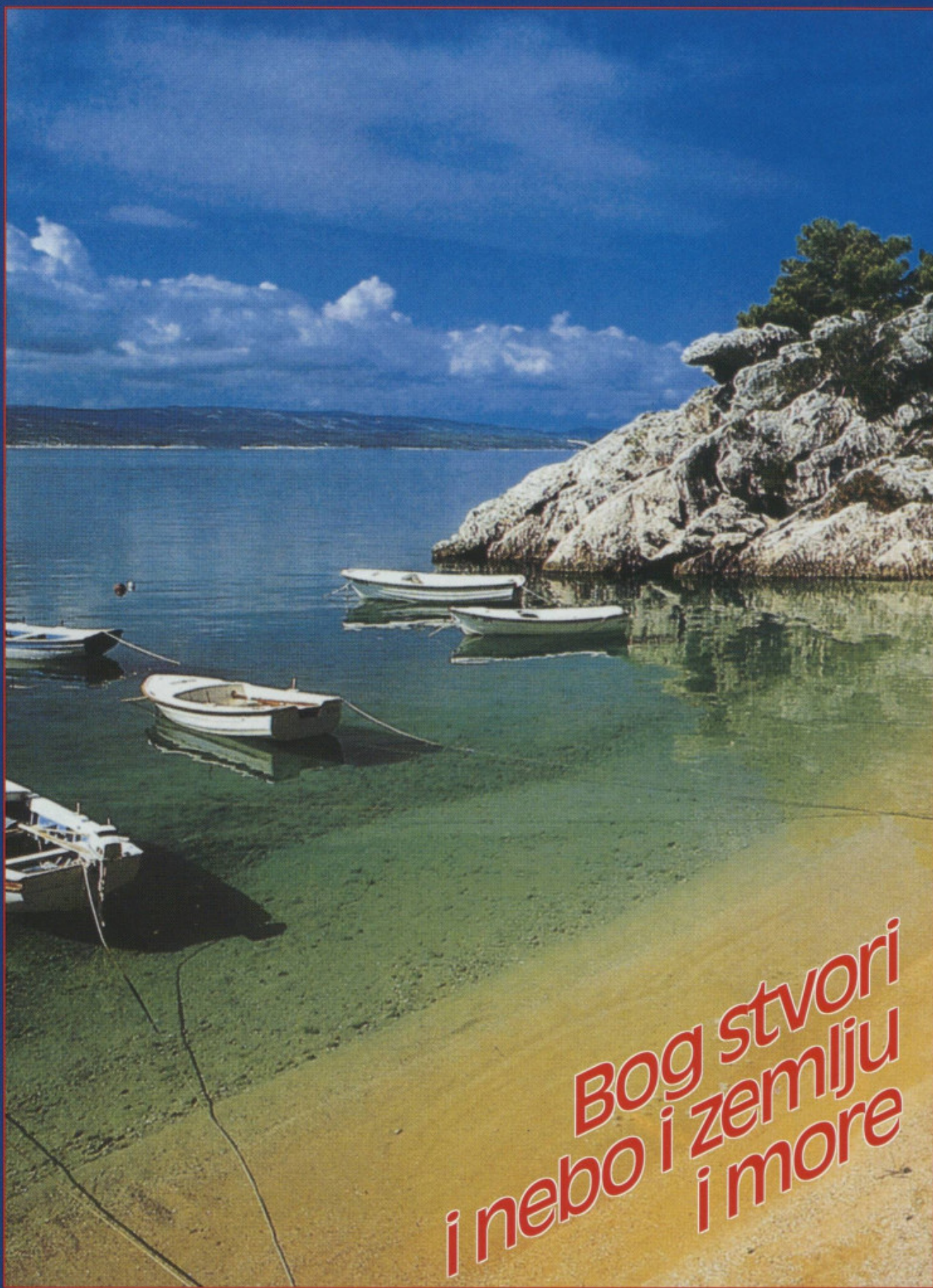
ŽIVA ZAJEDNICA

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH ZAJEDNICA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN GEMEINDEN
D 2384 E · 1,50 € · LIPANJ – KOLOVOZ / JUNI – AUGUST 2002 · BROJ / NR. 6–8 (226)

LEBENSBLATT
GEMEINDE

in den
Urlaub,
akarska,
roatien

*Bog stvori
i nebo i zemlju
i more*

GIESSEN

Svečano euharistijsko slavlje, s podjelom sakramenta potvrde za 19 potvrđenika, predvodio je u Giessenu 9. lipnja mons. Slobodan Štambuk, biskup bračko-hvarsko-viški. Biskupa su pozdravili župnik fra Marijan Petričević i đakon Mato Valjan, jedna krizmanica mu je uručila cvijeće a jedna majka mu je na koncu zahvalila u ime svih roditelja. Biskupove riječi dirnule su sve nazočne, a osobito mlade i njihove roditelje. Bio je to istinski duhovski događaj za cijelu zajednicu.

BIELEFELD

Na Duhove, 19. svibnja, zbio se radosni događaj u HKM Bielefeld. Crkva „Maria Königin“ bila je dolično ukrašena i puna vjernog puka. Nitko nije mogao ostati ravnodušan kada su prvopričesnici molili, pjevali i čitali. Program je pripremila gđa Marica Mraz, a misu je slavio i propovijedao župnik don Slavko Rako.

MAINZ

Biskup Mainza kardinal dr. Karl Lehmann s krizmanicima i vjerroučiteljima hrvatskih katoličkih misija Mainz i Rüsselsheim na susretu u Mainzu 11. lipnja 2002.

U OVOM BROJU

5 motrište

Anto Batinić • Nacionalističko navijanje?

6 hodočašće

Fra Miroslav Modrić • Mjesta Božje blizine

9 vjera

Ante Vučković • Vjera i riječ

10 reportaža

Dr. Adolf Polegubić • Mala ali vrijedna zajednica

12 interview

Marijana Vuko • Svaki čovjek ima nešto božansko u sebi

22 život

Marijan Markotić • Nepoželjni stranci

Jozo Župić • Andeo otvorenosti

15 lebendige gemeinde

Josip Klarić • Multikulturelle Katechese

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. 069 954048-0
Fax 069 95 404824
E-Mail:
kroatenseelsorge@t-online.de
zivazajednica@t-online.de

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić
Redaktion/
Uredništvo: Željka Čolić, Ivek Milčec, Jura Planinc,
Adolf Polegubić, Jozo Sladoja,
Antonia Tomljanović-Brkić,
Stanka Vidačković, Jozo Župić
Layout: Ljubica Markovica-Baban
Belichtung: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf
Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn
Jahres-
bezugspreis: € 16,- incl. Porto
(s poštarinom);
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bank-
verbindung: Konto Nr. 129072, BLZ 500 502 01,
bei der Frankfurter Sparkasse

Muke po dijaspori

U Hrvatskoj imaju sve više problema s dijasporom odnosno hrvatskim iseljeničtvom. Dok su je sadašnji vlastodršci bili već otpisali, bivši joj se uporno neiskreno dodvaraju. No, ne bi se ni jedni ni drugi ni sada sjetili dijasporu da nisu osjetili miris novca koji su hrvatski iseljenici darivali za obranu domovine. Sad bi svi željeli imati taj novac. Usput bi opet, obračunavajući se međusobno, htjeli pokupiti i političke bodove, a sve preko leđa dijasporu odnosno iseljeničtva.

Odgovorni za zloporabu tih novaca morali bi konačno na odgovornost. Također bi netko konačno morao snositi odgovornost za bankrote poznatih banaka u kojima su veliki novac nepovratno izgubili najviše upravo iseljenici.

Mnogi od njih godinama uzalud traže svoj teško zarađeni novac, koji su iz domoljubljia uložili u te hrvatske banke. Zato sporni iseljenički novac ne zaslužuju ni bivši niti sadašnji vlastodršci, nego bi se njime moglo obešteti oštećene iseljenike.

Ali, kad je odgovornost u pitanju Hrvatska je još uvijek duboko u balkanskom glibu. Dragi čitatelji, ovim vam nismo željeli pokvariti odmor. Nadamo se da ćete i ovog ljeta na odmor u domovinu. I u Hrvatsku, i na more i u BiH te da se nećete vratiti razočarani. Javite nam se kada se vratite i napišite nam što ste sve doživjeli i kako vam je bilo. Ne zaboravite ni ovo naše ljetno izdanje „Žive zajednice“. U njemu je napretek lijepa štiva. Svima želimo lijep i ugodan odmor.

Uredništvo

Skuplja se emigrantska pisana građa

Hrvatska emigracija je za vrijeme komunističke diktature izdavala brojne novine, časopise i knjige, koje se nisu smjele nabavljati u domovinu, čak ni u knjižnice. Da bi se u domovinskim knjižnicama našao barem dio tog štiva Udruga đaka i prijatelja Franjevačke klasične gimnazije Visoko pokrenula je akciju prikupljanja i arhiviranja emigrantskog tiska i literature. Nakon prikupljanja i arhi-

viranja to bi se pohranilo u knjižnicu Franjevačke klasične gimnazije Visoko ili knjižnicu Franjevačke teologije u Sarajevu. Udruga moli sve one koji imaju novine, knjižice, časopise i knjige, koji su izdani u emigraciji, da ih pošalju na adresu:

**Pero Pušić, Gneisenaustr. 98,
47057 Duisburg-Neudorf.**

Hvala svim darovateljima.

Multikulturalna kateheza

A što reći o modernoj katezi? Kako i na koji način, s kojim osobljem katehetizirati djecu modernoga vremena? Možemo li se tu osloniti samo na sebe, na svoja dosadašnja iskustva, a ne konzultirati i druge? Dokle možemo računati na dovoljan broj kvalificiranih ljudi iz hrvatskog jezičnog područja? Odnosno smijemo li mi svoja iskustva, svoje znanje, svoj personal egoistično držati samo za sebe dok drugi oskudijevaju? Nije li vrijeme da se i drugi okoriste našim bogatstvom? Nije li to mogućnost i šansa da postanemo prepoznatljivi kao vjernici? Nije li to mogućnost da barem dio hrvatske religiozne prakse prenesemo i na druge?

U mnogim njemačkim (nad)biskupijama u kojima su naše hrvatske katoličke misije promišljaju već odavnije novi pristup pastoralnom djelovanju uopće, a posebno katezi

djece i mladih, odnosno njihovoj pripremi na sakramente prve pričesti i potvrde. U mnogim dijecezama veliki je postotak djece i mladih katolika drugih materinskih jezika, dakle, ljudi s drugim pastoralnim iskustvima, drugom religioznom praksom, drugim jezikom i drugom kulturom. I upravo iz ovih razloga vrijedi pokušati nešto novo, pokušati jedan novi način obiteljske kateheze, dakle, pripreme roditelja i njihove djece na već spomenute sakramente i to na jednoj novoj osnovi – multikulturalnoj?!

Kako drugačije razumjeti kooperativni pastoral ili dušobrižničke jedinice, pastoralne prostore ili neke druge pristupe potrebnoj pastoralnoj suradnji ako ne multikulturalno?

Htjeli ne htjeli mi već živimo multikulturalnost. Zašto ne bismo živjeli svjesno, otvoreno i s kršćanskom radošću?

P. Josip Klarić, u Delegatovu pismu na njemačkom jeziku u ovom broju

Dijaspora se treba uključiti u politički život zemlje

Što može učiniti hrvatska dijaspora i kakva bi mogla biti njezina uloga u odnosu prema domovini Hrvatskoj? Prenosimo skraćenu verziju izlaganja Ivice Kambara „Kuda ide Hrvatska?“ sa svibanjskog Sabora hrvatskih iseljenika održanog u Poreču. U tekstu su izneseni osobni autorovi pogledi, a ne stajalište uredništva.

I dijaspora sigurno postavlja pitanje za koga danas glasovati u Hrvatskoj i koja to politička snaga može biti nositelj temeljnih promjena? Moj je odgovor sljedeći: takve stranke u Hrvatskoj nema, i to je ono što je najtragičnije. Nema je zato jer su političke stranke u Hrvatskoj organizirane kao međusobno partnerska ortačka društva a ne s aspekta upravljanja i organizacije s kooperativno različitim političkim modelima. Osim toga svaki pokušaj nagodbe s hrvatskom političkom orbitom za dijasporu je nedvojbeno štetan. Maksimum koji dijaspora može dobiti od hrvatskih političara jest realizacija kulturnih programa, folklorizam i ostale stvari koje ne mogu zadovoljiti dijasporu, ali hrvatskim političarima nikako nije u cilju političko i gospodarsko angažiranje snaga dijaspore.

Notorna je činjenica kako političke stranke u Hrvatskoj izbjegavaju kvalitetan dijalog s dijasporom, štoviše, dijasporu zaobilaze u širokom luku, služeći se već provjerenim argumentima kako dijaspori nije mjesto u političkom životu Hrvatske, budući da dijaspora nema sluha niti rješenja za unutarhrvatska pitanja.

Istina je naime, nešto drugačija. Hrvatska politika se boji dijaspore. Boji se njezine inteligencije, uspješnosti, širine političkih pogleda i na kraju i financijske moći. Činjenica kako se hrvatska politika olako odriče usluga onih koji su se po uspjehu dokazali u svijetu, govori samo u prilog tezi kako se u Hrvatskoj vodi usko-grudna, kratkovidna i kasablijska politika.

Ako hipotetski pristanemo na ovakvu dijagnozu, treba odgovoriti na pitanje, što dijaspora može učiniti, a da to što se učini bude efikasno.

Dijaspora nedvojbeno mora i treba postati inicijator i nositelj mogućih promjena na bolje u Hrvatskoj. Jedini način za to jest prerastanje snaga dijaspore u politički oblik i njegovo djelovanje u domovini. Ako želi dobro Hrvatskoj, dijaspora će neminovno morati uobličiti izgled i sadržaj jedne posve drugačije političke opcije. Hrvatskom političkom nebu je takvo osvježanje beskrajno potrebno. Postojeći politički odnosi su totalno korupcionaški isprepleteni, administracija

je glomazna i spora i pokazuje karcinomne tendencije rasta. Zdravstvo u Hrvatskoj je na razini 19. stoljeća, obrazovanje je prepušteno potpunom voluntarizmu, znanstvenici su u ponižavajućem materijalnom položaju. O radništvu se može reći kako ono jedva postoji. Ako gotovo pola milijuna domaćinstava u Hrvatskoj ne može platiti struju i vodu, onda bi ta činjenica trebala biti dovoljno alarmantna političkim moćnicima da više nema vremena za gubljenje.

Hrvatskoj je potrebno ponovno utemeljenje iznutra. Slaba zainteresiranost birača za izlazak na izbore pokazuje kako je uopće palo povjerenje u sve što s

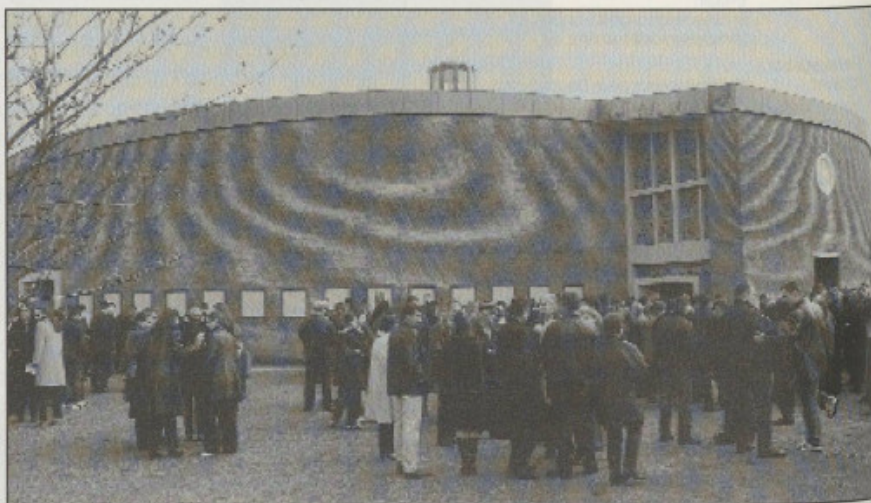
pljuje se u ispraznim saborskim eskapadama ili skandaloznim talk-show programima po uzoru na južnoameričke sapunice.

Zato je potrebno da se iza kulisa sadašnje političke baruštine u Hrvatskoj počne kotrljati posve drugačija forma optimizma i nade. Taj optimizam i nada mogu biti pokrenuti i usmjeravani od strane dijaspora, ako ona smogne snage da takav projekt politički uobliči, organizira, vodi i realizira u domovini. Vrijeme za takvo što istječe i Hrvatska se u bliskoj budućnosti može naći u situaciji kada joj više nikakva politika neće moći pomoći. Absurd negativne selekcije je u

Hrvatska politika se boji dijaspore. Boji se njezine inteligencije, uspješnosti, širine političkih pogleda i na kraju i financijske moći.

politikom ima veze. Političari su direktni krivci za takvu apatiju. Oni su upravo političke poslove sveli na parcijalne interese i realizaciju vlastitih taština. Vratiti optimizam u Hrvatsku neće biti nimalo lak zadatak. Svaki drugi završeni srednjoškolac u Hrvatskoj se očituje za odlazak iz Hrvatske. Politika koja za takvo što nema sluha, više i nije politika. Ona je postala sama sebi dovoljnom i iscr-

Hrvatskoj doveden do savršenstva, zato Hrvatska traži i treba hrabre i odgovorne ljude koji znaju misliti dugoročno i koji će znati odrediti ciljeve i prioritete potrebnih promjena. U protivnom, Hrvatskoj samo preostaje da pod upravom nekog suprarbitražnog tijela raspiše javni natječaj za šefa vlade i njezine članove. A to bi pak značilo kraj ovakve politike, što i ne bi bilo loše. Zato bi dijaspora trebala biti pametna i mudra u određivanju svojih političkih ciljeva, zrela u preuzimanju odgovornosti te stroga i stabilna u realizaciji zacrtanoga.

Većina Hrvata u Njemačkoj okrenuta je Crkvi – kao ovdje kod St. Olafa u Hamburgu – a lada okreće svakoj politici.

Nacionalističko navijanje?

Piše:

Anto Batinić Zašto je samo hrvatsko navijanje, i to nakon samo jedne pobjede, na svjetskom nogometnom prvenstvu opet često dobivalo nacionalističku etiketu?

Za vrijeme nogometnog svjetskog prvenstva i u Njemačkoj su među Hrvatima hit bile poznate kockaste majice hrvatske nogometne reprezentacije. Nakon jedine hrvatske nogometne pobjede te su se majice mogle vidjeti na mnoštvu djevojaka i mladića koji su bučno slavili tu pobjedu po središtima velikih njemačkih gradova. Na ulicama i u povorkama automobila dominirale su upadljive crveno-bijele kockaste majice, razvijene zastave, našminkana lica, pjesma, vika... Slično se prvi put događalo prije četiri godine u Prncuskoj, kada je hrvatska reprezentacija postigla veliki uspjeh osvajanjem trećeg mjesta. I tad su Hrvati u ovoj zemlji slavili, dakako ponajviše pobjedu nad tvrdim nogometnim rivalom – Njemačkom. Tad su u hrvatskim slavljeničkim povorkama, dojam je, bili svi stranci Njemačke.

Tad su mnogi komentatori hrvatsko navijanje, bez dlake na jeziku, a bez razloga, nazivali – nacionalističkim. Osobito nisu mogli podnijeti kad bi Šuker, nakon postignutog pogotka, ili nakon pobjede, trčao s visoko podignutom hrvatskom zastavom (Trn u oku su im bili i Kostelići omotani hrvatskom zastavom pa i sviranje hrvatske himne; nisu se dosjetili pustiti reklamu za pivo kao Federalna televizija u BiH). Novinari zloпамćenja su kao dokaz za to iz svoje prašnjave arhive vadili prizor s nikad završene utakmice između „Dinam“ i „Crvene Zvezde“, u kojem Z. Boban na maksimirskom igralištu nogom udara jednog jugoslavenskog milicajca, koji je bio nasrnuo na jednog navijača „Dinam“. Obojici se tada, kao i mnogim drugima, olako prišivala nacionalistička etiketa. Poznato je usto da je tada „najveći nacionalist“ dakako bio ondašnji hrvatski trener, a da se francuska televizija nije udostajala ni nakratko prikazati ondašnjeg hrvatskog predsjednika na tribinama. Hrvatsko osvajanje trećeg mjesta bilo je naprosto

mnogima tako velika kost u grlu, pa su na sve načine pokušavali umanjiti taj uspjeh, a navijanje hrvatskih navijača i slavlje u domovini nazivali su nacionalističkim orgijanjem.

I sada, nakon četiri godine, u prilično drugačijoj situaciji, donekle se ponovila ista priča, i to nakon samo jedne hrvatske pobjede. Što bi tek bilo da je Hrvatska išla dalje? Takvo etiketiranje još je neosnovanije kad se vidi da su sve druge nacije manje ili više histerično, s uporabom svih mogućih navijačkih rekvizita, proslavljale pobjede svojih nogometaša. Turski navijači su nakon svake pobjede doslovce blokirali sve veće njemačke gradove, a da ne govorimo što se

Nacionalizmom se ne naziva ni paljenje azilantskih i izbjegličkih domova, ni napadi na strance, ni tenkovsko rušenje cijelih naselja, a samo huliganizmom zove se doživotno osakaćivanje policajca. Nacionalizam nije ni vijorenje zastave pred gotovo svakim američkim kokošinjem niti stavljanje američkih obilježja ne samo na majice nego i na grudnjake i na tanga gaćice. Kao da su samo Hrvati preodređeni za nacionalizam.

zbivalo u Senegal, Koreji i svim drugim zemljama. Većini europskih promatrača i novinara te njemačkih građana to je naravno simpatično i razumljivo, uz poneko gundanje. Ali, ničije navijanje nije nazvano nacionalističkim. Samo se, po već ustaljenom obrascu, na hrvatsko navijanje ponovno lijepila ta etiketa. Sama pojava hrvatske zastave ili hrvatskoga grba na televiziji, pojava hrvatske kockaste majice, *za takve je odmah znak, ničeg drugog doli, nacionalizma. Slično je kada neki novinari takve ideološke orijentacije, zaslijepljenosti ili zlobe, prave porijekle reportaže ili izvješća o samoj Hrvatskoj. Gdje god nađu kakav jarbol s hrvatskom zastavom, kakav privjesak ili neki ukras s nacionalnim obilježjima, takvi u tomu smjesta nalaze potvrdu za svoje mišljene (kao nekad udbaši). Mnoštvo vlastitih ili nekih drugih nacionalnih zastava pred vlastitim nosom kao da ne opažaju i ne vide. Ne

može biti na primjer nacionalizam to što se pred svakim američkim kokošinjem vije američka zastava,

što se američka obilježja ne stavljaju samo na majice nego i na grudnjake i na tanga gaćice. Ako pokušate dobronamjerno i s razumijevanjem skrenuti pozornost na to, prikazati to kao posve normalnu civiliziranu pojavu, takvi ipak neće razumjeti, nego će vas nazvati još i šovinistom i tko zna kako sve ne.

Ne, samo pojava rijetkih hrvatskih nacionalnih obilježja iritira i samo su očito Hrvati predodređeni biti vječnim nacionalistima. Navijačka subkultura, kako piše dr. D. Lalić, ima dakako i političku i medijsku dimenziju. Nasilničko navijanje je uglavnom simbolično (jesu li simbolični i razbijeni tramvaji, izlozi, zapaljeni automobili?), iako često ne izražava samo rivalstvo klubova nego i socijalno i političko nezadovoljstvo. Navijačko nasilje je često najsnažnija neverbalna komunikacija. U ovom slučaju je hrvatsko navijanje i jedno jedino slavlje nepošteno i bezobrazno etiketirati kao nacionalističko nego kao posve normalno navijanje. Isti komentatori, kao i njihovi sekundanti kod kuće, tepaju istinskim zapadnjačkim nacionalistima kao desničarima i radikalima i konzervativcima. Rijetko koji od njih zadobije epitet nacionalista, što je za njih ipak najtočnija odrednica. Nacionalizmom se neće nazvati ni paljenje azilantskih i izbjegličkih domova, ni sve učestaliji napadi na strance, ni tenkovsko rušenje cijelih naselja, a samo huliganizmom nazvat će se prebijanje drugih navijača ili doživotno osakaćivanje policajca.

Usprkos svemu tomu lijepo je na ulicama njemačkih gradova ili na igralištima vidjeti našu djecu s karakterističnim majicama hrvatske nogometne reprezentacije, pa makar i s rizikom da netko i njih proglasi hrvatskim nacionalistima, što ne bi uopće iznenadilo. Neki će se naime prije odreći vlastitoga oca negoli svojih predrasuda. No, neka im bude. Valjda time liječe vlastite nacionalističke komplekse.

Piše: Fra Miroslav Modrić

Grad Fatima nalazi se po sredini Portugala. Ima oko 8000 stanovnika. Ime mu potječe od arapskih osvajača (Muhamedova sestra zvala se Fatima!). U gradu je 15 muških redovničkih zajednica s više škola i 50-ak ženskih redovničkih zajednica. Grad ima mnoštvo hotela i gostinjava za hodočasnike.

Povijest svetišta u Fatimi

Početak svetišta vezan je uz Gospina ukazanja koja su započela u nedjelju 13. svibnja 1917. Tada, poslije sv. mise, troje djece čuvalo je stado ovaca u predjelu zvanom Cova da Iria (Uvala Iria), 2 km od njihova sela Aljustrel (onda biskupija Leiria, danas Leiria-Fatima). Djeca su se zvala: Lucija (10 god.), Franjo (9 god.) i Jacinta (7 god.). Oko podneva su, po običaju, izmolili krunicu. Nedugo poslije, dok su u igri gradili kamenu kućicu (danas se na tom mjestu nalazi Bazilika!), obasjao ih je jak bljesak svjetlosti. Mислеći da će nevrijeme, htjedoše poći kući. Poslije drugog bljeska nad malenim grmom (na tom se mjestu danas nalazi Kapela ukazanja) ugledali su „Gospodu“ obučen u bijelo, sjajnije od sunca, s bijelom krunicom u ruci. „Gospoda“ je zatražila od djece da svakog 13. idućih pet mjeseci, u isto vrijeme, dolaze na to mjesto i da puno mole. Za ukazanja se pročulo. Počele su i poteškoće za djecu i obitelji. U drugom ukazanju (13.6.) „Bijela Gospoda“ je obećala da će Franju i Jacintu uskoro uzeti sa sobom u raj. U trećem ukazanju (13.7.) objavila im je tzv. Tri tajne – o ratu, progonstvima i obraćenju Rusije. Molila ih je da se žrtvuju za obraćenje grešnika. Lucija ju je zamolila za čudo, da bi i drugi povjerovali. „Gospoda“ je obećala čudo, ali u listopadu. Opet im je rekla da mole krunicu. Na dan kad je trebalo biti četvrto ukazanje – 13. kolovoza, općinski upravitelj ih je prevarom odveo u zatvor u Ourem i prijetnjama pokušao natjerati da kažu da su lagali. Djeca su ostala čvrsta. Za dva dana ih je pustio. Djeca, radosna što su opet kod svojih, bila su tužna jer nisu vidjeli svoju „Gospodu“. Pošla su 19. kolovoza sa svojim ovcama u Valinhos (Valinhos), udaljen oko 500 m od Aljustrela. Gospa im se tu ukazala i rekla da trebaju „puno, puno moliti i trpjeti za spas drugih“ te djeca nisu ni jela ni pila cijeli taj dan. Peto ukazanje zbilo se 13. rujna. Unatoč protivljenju

vlasti, političara i protivnika vjere došlo je oko 25.000 osoba. Na zadnjem ukazanju (13. listopada) padala je kiša. Svi koji su došli, a bilo ih je 70-ak tisuća, bili su mokri do kože. Bilo je tu vjernika, protivnika vjere, znatiželjnika i novinara koji pisanjem htjedoše potvrditi svoju istinu da su ukazanja lažna. Lucijina majka se bojala za svoje dijete pa je poslala s njom govoreći: „Ako moja kći mora umrijeti, umrijet ću i ja s njom!“ Tada je „Gospoda“ objavila da je ona „Gospa od krunice“. Poželjela je da joj se na tom mjestu sagradi kapela. Rekla je da svakodnevno mole krunicu i da će rat (I. svjetski) uskoro prestati. Dok je Gospa nestajala prema nebu, Lucija povika: „Gledajte sunce!“ Okupljeni narod je, kako je „Gospoda“ u srpnju i rujnu obećala, vidio čudo: Sunce koje se vrti poput ognjene ploče koja kao da će pasti na Zemlju. Poslije čuda sa suncem, dogodilo se i drugo čudo: sva ona mokra odjeća na pokisnutim ljudima bila je potpuno suha. Tim su završena ukazanja.

Mjesni biskup 13. listopada 1930. proglašava ukazanja vjerodostojnima i dopušta štovanje Gospe Fatimske.

Danas u Fatimu godišnje dolazi i do 4 milijuna hodočasnika. Od troje vidjelaca Lucija je još živa.

Vidioci

Franjo (Francisco) Marto, rođen je u Aljustrelu 11. lipnja 1908. On je u vide-njima sve vidio ali nije čuo ništa. Lucija i Jacinta su mu prenosili Gospine riječi. Umro je u roditeljskoj kući 4. travnja 1919., u velikoj vjeri i pobožnosti, i bio po-

Mjesta Božje

Nijedno hodočasničko svetište nije danas više nedostižno daleko. Na iberском poluotoku posebnu pozornost privlači Fatima (Portugal) i Santiago de Campostela (Španjolska).

kopan na mjesnom groblju. Njegovi zemni ostaci preneseni su 12. ožujka 1952. u Baziliku. Grob mu se nalazi u kapeli na desnoj strani.

Jacinta Marto, rođena je 11. ožujka 1910. u Aljustrelu. To je Franjina sestra a Lucijina rodica. Ona je u viđenjima sve čula i vidjela, ali nije govorila. Poslije viđenja pakla u trećem ukazanju, odlučila je podnositi najveće žrtve za spas grešnika. Podnosila je velike boli tijela i duše, po bolnicama daleko od najmilijih, za spas grešnika. Umrula je u bolnici u Lisabonu u noći 20. veljače 1920. poslije duge i teške bolesti. Tu ju je Gospa tri puta pohodila i hrabrila. Pokopana je u grobnicu baruna Alvaizera u Ouremu. Odatle je 12. rujna 1935. svečano prenesena u obiteljsku grobnicu u Fatimu i položena uz svoga brata Franju. Konačno je 1. ožujka 1951. u jednostavnom obredu prenesena u Baziliku. Grob joj se nalazi u kapeli na lijevoj strani.

Hrvatski hodočasnici s rodicom vidjelaca Franje i Jacinte

olizine

Lucija dos Santos, rođena je 22. ožujka 1907. u Aljustrelu, župa Fatima. Otac joj je Antonio, majka Maria Rosa. Najmlađe je od sedmero djece. Najstarija je od troje vidjelica.

Kad joj je Gospa najavila da će Franju i Jacintu uskoro uzeti sebi, a da ona treba ostati da bi širila štovanje Prečistog srca Marijina, silno je trpjela što će ostati sama. Oboma je bila uz bolesničke krevete.

Po želji mjesnog biskupa, a zbog stalnog neprijateljskog ispitivanja civilnih vlasti, Lucija 17. lipnja 1921. kriomice napušta rodno mjesto i prelazi u Vilar (Porto), kod sestara dorotejki. Odatle odlazi u Galiciju u grad Tuy gdje postaje

Noćna procesija sa svijećama i kipom Gospe Fatimske

časna sestra. Prve zavjete polaže 3. listopada 1928., a vječne 3. listopada 1934. Dana 25. ožujka 1948. ulazi u Karmel sv. Terezije, u samostan zatvorenih sestara karmelićanki u Coimbri. Uzima ime

s. Maria Lucija od Bezgrešnog Srca. Tu i danas živi. Ima 95 god. Gospa joj se i tu nekoliko puta ukazala. Iako u strogom karmelskom redu, više je puta hodočastila u Fatimu, uglavnom na obljetnice prvog ukazanja.

Posebno je svečano bilo na 50. obljetnicu prvog ukazanja – 13. svibnja 1967., kad je prvi papa hodočastio u Fatimu – Pavao VI. Papa je tada zaželio da uza nj bude i Lucija. U Bazilici joj je, odmah uz Jacintu, spremjeno mjesto gdje će biti pokopana.

Papa Ivan Pavao II. je 13. ožujka 1989. proglasio Franju i Jacintu dostojnima štovanja. Prvi put hodočastio je u Fatimu 12./13. svibnja 1982.

Došao je zahvaliti Gospi što ga je sačuvala u atentatu na Trgu sv. Petra u Rimu godinu dana ranije. Na 10. godišnjicu atentata (12./13. svibnja 1991.) po drugi put je u Fatimi. Treći put je 12./13. svibnja 2000. Tad Franju i Jacintu proglašava blaženima.

Poruka Gospinih ukazanja u Fatimi mogla bi se svesti na tri riječi: molitva, pokora i obraćenje.

Vjernici HKM Sindelfingen na nedavnom hodočašću u Fatimi

Vjernički posjet svetištu

Najstariji objekt i srce svetišta je Kapela ukazanja. Gradnja je započeta 28. travnja 1919. Nalazi se na mjestu ukazanja, kojeg točno mjesto označava mramorni stup na kojem je kip Gospe Fatimske. Kip je svečano okrunjen 13. svibnja 1946. Kruna je dar portugalskih žena što je Portugal pošteđen strahota II. svjet. rata. Kapela se nalazi ispred Bazilike, na lijevoj strani velikog dvorišta.

Bazilika je podignuta na mjestu gdje su djeca gradila kućicu prije prvog ukazanja u Cova da Iria. Kamen temeljac za nju položen je 1928. Svečano je posvećena 7. listopada 1953. Njenih 15 oltara posvećeni su 15 otajstava Gospine krunice.

Hodočasnici rado posjete: župnu crkvu u Fatimi, u kojoj je sve troje djece kršteno; groblje u kojem su Franjo i Jacinta bili pokopani; Aljustrel, selo gdje su gotovo neizmijenjene sačuvane dvije kućice u kojima su djeca rođena i odrastala; Valinhos, tek nekoliko stotina metara od Aljustrela, u kojem je spomen-mjesto 4. ukazanja (17.8.); Križni put sa svojim postajama-kapelicama posvećenim 12. svibnja 1964. (dar mađarskih katolika prebjeglih na Zapad). Zadnja postaja – „Kalvarija“, posvećena je (13. listopada 1992.) poslije pada bezbožnog komunizma. Križni put do VIII. stajališta slijedi oputinu kojom su djeca iz svog sela išla čuvati ovce na roditeljsko imanje u Cova da Iria. Na desnoj strani trga nalazi se veliki komad Berlinskog zida.

Svetište sv. Jakova u Santiagu

Grad Santiago de Campostela, smjestio se iznad rijeke Sar. Leži na 400 m nadm. visine. Udaljen je 30-ak km od Atlantskog oceana koji ga klimatski određuje. Glavni je grad španjolske pokrajine Galicije. Ima oko 100 000 stanovnika. Svoje početke veže uz ponovno otkriće groba apostola Jakova.

Sv. Jakov (Stariji) jedan je od dvanaest Isusovih apostola. Sin je Zebedeja i majke Salome. Po tradiciji, rođen je u blizini Nazareta. Isus ga je pozvao u zbor apostola dok je s ocem i bratom Ivanom krpao ribarske mreže na Genezaretskom jezeru (Mk 1,19). Bio je jedini od trojice „najbližih“ Isusovih učenika. Jakov, Petar i Ivan pratili su Isusa na brdo preobraženja (Lk 9,28). Ta trojica apostola bila su nazočni kad je Isus uskrisio Jairovu kćerku (Mk 5,37) i kad je u Getsemaniju bio u smrtnoj borbi (Mt 26,37).

Prije uzašašća Isus svojim učenicima naredjuje: „Idite po svem svijetu i propovijedajte Radosnu vijest svakom stvorenju!“ (Mk 16,15). Po naredbi kra-

lja Heroda Agripe I., Sv. Jakovu je 43. ili 44. u Palestini odрубljena glava (Dj 12,2). Od Isusova uzašašća do mučeničke smrti sv. Jakova, prošlo je više od desetljeća. Prema nekim predajama, koje sežu do prvih stoljeća kršćanstva, u tom je razdoblju sv. Jakov Radosnu vijest navještao i u dalekoj Galiciji, u Španjolskoj. Zato su ga njegovi štovatelji pokopali u Galiciji, u kraju gdje je naviještao Evandjelje. Grob mu se međutim zaboravio.

Povijest svetišta

Grob sv. Jakova je, po predaji, ponovno otkriven 813. na mjestu današnje bazilike u Santiagu. Uz apostolovo tijelo – bez glave, pronađena su i tijela dvaju njegovih učenika. Prema nekim predajama, ime mjesta – Campostela dolazi od zvijezde koja se tu pojavila da bi isposniku imenom Paio označila grob sv. Jakova (lat. campus stellae: polje zvijezde). Stotinjak godina kasnije počinju velika hodočašća na svečev grob. Ona stoljećima stvaraju ustaljene hodočasničke putove iz cijele Europe do Santiaga, danas poznati kao Jakovljevi putevi. Bila su to „korita rijeke“ kojima su dotjecala mnoštva hodočasnika sv. Jakovu. Uz te putove nicali su gostinjcima za hodočasnike. Otvarani samostani. Podizane su kapele, križevi, pokorničke postaje i lječilišta. Hodočasnici su se i izgledom prepoznavali. Imali su smeđi ili sivi plašt sa školjkom na njemu i šešir na glavi, štap u ruci s tikvicom za vodu na njemu. Ta hodočašća, pa i iz najudaljenijih dijelova Europe, duhovno su ujedinila Stari kontinent – Europu.

Europsko svetište

Danas najljepši dio grada i njegovo srce je trg Obradoiro kojim na istoku dominira veličanstveno pročelje katedrale sv. Jakova. Osim katedralom, trg je okružen i drugim prekrasnim zdanjima. Za ovo se mjesto može reći da je to „ka-

Slika za uspomenu ispred veličanstvene bazilike sv. Jakova u Santiagu de Campostela

men pretvoren u umjetnost“. Po klesari-ma (španj. obradoiros: klesari) koji tu obitavahu za vrijeme gradnje, trg je dobio svoje ime.

Kamen temeljac katedrale postavljen je 1075. Građena je punih 7 stoljeća. Veličanstveno pročelje dovršeno je u prvoj polovici 18. st. Bazilika ima oblik križa kojeg tvore po tri lađe. Cjelokupno zdanje zaprema oko 23 000 m². U kripti bazilike čuva se relikvijar, srebrna skrinja sa zemnim ostacima sv. Jakova. Nad glavnim oltarom nalazi se lik sv. Jakova kojega hodočasnici rado pozdravljaju zagrljajem.

Iako hodočašća, započeta u 10. st., nikad nisu prestajala, vremenom su se ipak smanjivala. Ponovno ih oživljava papa Ivan Pavao II., koji je 1982. u „Godini sv. Jakova“ hodočastio u Santiago de Campostelu. Ponovno je tu hodočastio i 1989. na Susret europske kršćanske mladeži. Tada je istaknuo kako Europi opet treba duhovno jedinstvo u kojem će ponovno pronaći samu sebe i svoju budućnost. God 1993. u Santiago je došlo više od 7 milijuna hodočasnika. UNESCO ga 1993. upisuje u popis svjetske kulturne baštine.

piše: Ante Vučković

Vjera i riječ

Psovka je ropstvo, izraz prokletstva. Iz tog ropstva nema izlaza ukoliko prije toga ne otkrijem kako i koliko sam zarobljen. Blagoslov naprotiv izriče dobro, sreću i slobodu.

Riječ. Sve što susrećemo, spoznajemo, volimo, mrzimo, sve čim se bavimo ulazi u riječ. Riječ izriče sve što jest. Izriče i ono što nije. No, riječ nije samo sadržaj. Ona ima svoj ton, boju, prizvuk, odzvon, mekoću, oštrinu. Prenosi orđog tko je govori, njegovo stanje duše, njegove stavove, prošlost, njegove skrivene namjere. Riječ je čudesna. Čudesnija od ljudske ruke i ljudskog lica. Može u sebe primiti sve ljudske razlike i sabrati sve sličnosti.

Riječ priča, uspavljuje, budi, ranjava i liječi, reže i spaja, ponižava i laska, blati i čisti, laže, otkriva, skriva, svijetli, zama-gluje... Riječ čini sve što čini čovjek.

Posebno su snažna dva načina upotrebe riječi na kojima osjećamo svu snagu ljudske riječi: blagoslov i prokletstvo. Blagoslov je riječ koja obuhvaća drugoga sa svom dobrotom iza koje stoji onaj koji blagoslivlja. S druge strane, sva silina negativnog za koje je čovjek sposoban može se sliti u riječ, psovku, prokletstvo. Mi tako na sebi možemo nositi blagotvornu riječ blagoslova ili tešku riječ proklinjanja. Na nama se zaustavlja tudi blagoslov kao što ponekad godinama u nama odzvanja mržnja i zlo koje se zbio u riječima prokletstva. Podjednako, naši blagoslovi i naša prokletstva prate druge.

Prokletstvo psovke

Psovka je ropstvo. Psovač robuje jeziku koji je jači od njega. Jezik kojem robuje izriče protiv njegove volje prokletstva. Kao da je upregnut u silu koja je jača od njega i koja mu ne dopušta da bude slobodan. Psovač se obično brani i opravdava površnim razlozima. Ljutnjom, slabim živcima, nervozom, poteškoćama, problemima. Uz to, obično pokazuje prstom na svoje bližnje koji ga „tjeraju“ ili „navode“ na psovku: na ženu, djecu, susjede, predradnika, prijatelje... Pokazujući prstom na druge, na „krivce“ vlastite psovke, sam ne vidi svoje ropstvo. Tako se pokazuje da problem psovke nije nadasve ni u riječima koje izgovara ni u namjeri koju psovač može imati, nego u

sljepilu za vlastito robovanje. Ropstvo je tim teže što ga manje vidim. To znači ići do krajnjih granica kada psovač svoje dobre namjere i svoje najljepše želje izriče psovkom. Ropstvo zna biti toliko jako da nam oduzme sav jezik i ostavi psovku kao jedini način izricanja svih stavova, emocija, želja, misli.

No, nije samo s psovkom tako. Sva-ko ropstvo ovisnosti zaslijepljuje svoje robove. Ovisnik o drogi, alkoholu, kocki, duhanu, neprestano uvjerava sebe i druge oko sebe kako nije rob, kako ima drugih koji su daleko dublje upali u isti porok, kako iz onog o čemu ovisi crpi užitek, smirenje, zadovoljstvo...

Isus je govorio, oslobađao i liječio, ali on sam je nadasve utjelovljena Božja Riječ među nama, Riječ Božjeg blagoslova u našoj sredini. Blagoslov kojim nas je Bog obdario preko naših riječi blagoslova prelazi na druge, ostaje na njima i vraća se opet na nas.

Svako ropstvo drži u okovima svoje robove. Što dulje traje to se rob manje buni protiv svoga stanja. U početku uvjerava samog sebe kako nije rob i kako gospodari sobom i onim o čemu ovisi, a s vremenom se navikne sve do točke u kojoj, neprimjetno, pristane na svoje ropstvo. I tako se dogodi da oslobođenje postane teže od ropstva. Tko god je robovao zna kako je robovanje od jednog trenutka daleko lakše nego oslobođenje.

Kad se naviknem na ropstvo, oslobođenje postaje mukom. Kad se psovač navikne na psovku, uši mu oglušne na oštrinu i težinu riječi koje izgovara, svijest više ne reagira na sadržaj koji izriče, osjećaj za druge i njihovu osjetljivost se uguši i u prvi plan izide samo on sam sa svojom mukom zbog koje psuje. Tako je psovač gluh za ono što sam izgovara i slijep za sve oko sebe. Vidi samo sebe, a ne pozna se, čuje samo sebe, a ne razumije se. Prokletstvo koje sije oko sebe malo po malo se uhvati njega samog, zarobi ga, drži sputanim i počinje gušiti.

Budući da robovanje psovci uvelike slični ropstvu alkohola, nije naodmet podsjetiti kako se iz ovisnosti o alkoholu izlazi tako da najprije priznam svoju ovisnost, svoju nemoć i svoje robovanje. Tek nakon toga se može dogoditi da zatražim pomoć i počnem otkrivati kako ima izlaza u slobodu.

Sloboda blagoslova

Teško ćemo susresti nekoga da blagoslivlja protiv svoje volje, pod prisilom. Kolika je razlika između zarobljenosti psovkom i slobode blagoslova vidimo dočim sučelimo psovku i blagoslov. Dok psovač ima potrebu opravdati svoju psovku i ukazati na „krivce“ dotle blagoslov ne treba nikakvo opravdanje. Dobro se čini iz slobode i uvijek oslobađa, a zlo uvijek ima težinu prisile i uvijek zarobljava. Što više dobra činim to sam slobodniji, a što sam dulje ovisan to je moje ropstvo teže.

Dobro je uočiti kako je kršćanstvo kodiralo blagoslov nadasve uz trenutke rastanka. Jahve blagoslivlja Abrama u trenutku kada ga poziva da ostavi sve iza sebe. Isus blagoslivlja svoje učenike u trenutku kada uzlazi na nebo. Rastanci pred odlazak od kuće uvijek su bili trenuci kada su roditelji blagoslivljali svoju djecu. Liturgijski susret vjernika sa živim Bogom i jednih s drugima završava podjelom blagoslova. Rastanci su povlašteno mjesto blagoslova upravo stoga što je blagoslov otvaranje prostora slobode i kidanje okova. Bog ne želi zarobljene ljude. Želi ih slobodne. Roditelji koji ne dopuštaju djetetu da odraste i krene svojim putem zarobljuju svoje dijete. Oni koji žele dobro svojoj djeci blagoslivlju ih u trenutku kada započinju svoj samostalni život.

Osim što blagoslov otvara prostor slobode, on prati dobrotom. Rastanci koje prati blagoslov ostavljaju na duši onih koji se rastaju melem blagosti od kojega žive u vremenu odvojenosti.

I tako u riječi blagoslova otkrivamo važnost i težinu koju kršćanstvo stavlja u riječ. Riječ nije nevažna i od kršćana se traži trud oko riječi. Ali, kršćanstvo je mnogo više. Ono živi od Riječi koja je tijelom postala. Isus je govorio, oslobađao i liječio, ali on sam je nadasve utjelovljena Božja Riječ među nama, Riječ Božjeg blagoslova u našoj sredini. Blagoslov kojim nas je Bog obdario preko naših riječi blagoslova prelazi na druge, ostaje na njima i vraća se opet na nas. Blagoslov se, kao i svaka dobrota, množi kad ga dijelimo. ■

HKM
LUXEMBOURG

Mala ali vrijedna zajednica

Hrvatska katolička misija u Luxembourg u osnovana je 1993. Okuplja oko 700 Hrvata katolika s područja cijele države Luxembourg

Hrvatska katolička misija u Luxembourg, (14, rue Sigefroi, 2536 Luxembourg, tel./fax. 00352 22 60 41) broji oko 700 Hrvata katolika s područja cijele države Luxembourg, a službeno je kao samostalna misija osnovana 1993. Za župnika je te godine imenovan vlč. Franjo Djurić, koji je došao u Luxembourg iz Njemačke iz Homburga, gdje je bio dvije godine na njemačkoj župi. Za svećenika je zaređen 1969. godine u Innsbrucku za Skopsko-prizrensku biskupiju.

U početku se misa služila u crkvi sv. Mihaela, ali kako nije bilo prostora u kojem bi se vjernici mogli sastajati iza mise, od 1996. mise se na hrvatskom je-

Vlč. Franjo Djurić, župnik

la u isusovačkoj crkvi Krista Kralja u Luxembourg, kazao je vlč. Djurić.

Što se tiče organizacije vjeronauka u misiji, u tome je posebno u početku puno pomagala gospođa Mara Sliško. Pet je godina u misiji vodila crkveno pjevanje i držala vjeronauk. Tada se vjeronauk držao subotom. „Nakon toga prešli smo na nedjelju. Problem je što su djeca, kao i svuda na zapadu, preopterećena različitim obvezama. Danas držim vjeronauk nedjeljom poslije mise. Tu su također i pripreve za krštenje, potvrdu, brak. Vjeronauk pohađa od petnaest do dvadesetero djece. Također pokušavamo organizirati i rad s mladima, kojima

treba ipak malo drukčije prilagoditi vjeronaučne sadržaje. Prije nekoliko mjeseci s mladima smo imali nekoliko susreta na kojima smo se dogovarali kako se i na koji način češće sastajati i organizirati susrete. Važno je također da se oni povremeno nađu zajedno. Sada imamo prikladne prostorije za to, što je vrlo važno. Problem je također i udaljenosti naših ljudi na tom području. Često je teško naći prikladno vrijeme. Suradnja s drugim našim obližnjim misijama je izvrsna, a također i s mjesnom Crkvom. Uvijek ističem kako ne smijemo biti geto zajednica, jer živimo jedni s drugima. Moramo se poznavati i međusobno pomagati, a to je i bit naše vjere. Mi smo svakako za integraciju, ali smo protiv asimilacije. S obzirom da je danas

Luxembourg jaki europski politički grad to je prigoda da se predstavimo kao zajednica i da nas ljudi kao takve prepoznaju. Imamo i misijsko pastoralno vijeće koje broji 19 članova. Na misi svira Ljubica Djurić. Nemamo zbor u klasičnom smislu, ali se okupe pjevači, pa pokušavamo organizirati liturgijsko pjevanje. To daje poseban ton euharistijskom slavlju. Velika većina vjernika su zapravo prognanici i izbjeglice koji su došli ovdje za vrijeme Domovinskog rata. Pa i ja sam to također, jer sam došao iz Janjeva u to vrijeme. Naši vjernici su najvećim dijelom iz Bosne i Hercegovine. Na početku je bilo teško, dok smo se snašli. Bio je problem dobiti papire, dozvole i sl. Dosta nam je pomoglo što je biskup Komarica i prije tu dolazio pa je poznao brojne osobe. Mislim da smo ovdje dobro prihvaćeni kako od Crkve tako i od državnih vlasti“, istaknuo je vlč. Djurić.

Konzularni dan jednom mjesечно

Misija je uz svoje brojne aktivnosti organizirala i hodočašća zajedno s HKM Aachen. „Imamo također izvrsne odnose i s našim veleposlanstvom u Bruxellesu koje je zaduženo i za Luxembourg. Pokrenuli smo ideju da bi se u Luxembourg organizirao konzularni dan za naše ljude jer im nije uvijek zgodno ići u Bruxelles. Tako od jeseni 1999. jedanput mjesечно imamo konzularni dan i to u prostorijama naše misije u Beggen. Nakon mise gospođa Dubravka Kara, savjetnica veleposlanice, obavlja te poslove primajući sve građane Republike Hrvatske bez obzira na nacionalnost i vjeru. Sve je to u interesu pomoći našem čovjeku u ovoj zemlji. Inače u misiji se još organiziraju adventske i korizmene karitativne akcije za pomoć potrebnima uglavnom u domovini. Od jeseni je u planu i početak rada dopunske škole na hrvatskom jeziku, koja će početi djelovati uz pomoć odjela za kulturu veleposlanstva RH u Bruxelles-Luxembourg“, kazao je vlč. Djurić napomenuvši kako su naši ljudi ovdje dobri i vrijedni radnici te kako za pojedine blagdane tijekom godine nastoje u pojedinim prigodama

Ministrantice i ministranti kod Gospina kipa

ziku služe nedjeljom i blagdanom u 10.30 sati u crkvi sv. Obitelji u dijelu grada Luxembourg koji se zove Beggen.

U državi Luxembourg oko 1000 Hrvata

„Imam evidenciju od oko 700 Hrvata katolika s područja države Luxembourg, a računa se da nas ima do 1000. Neki su od njih u mješovitim brakovima. S mojim dolaskom praktično je službeno počela postojati misija, iako je u smislu filijale Liegea postojala i ranije. Tu je povremeno dolazio služiti mise na hrvatskom jeziku vlč. Josip Grošić iz Liegea. Kad ga je u Liegeu naslijedio o. Drago Rogina i on je povremeno, jedanput mjesечно, služio misu u Luxembourg na hrvatskom jeziku. Tada se misa služi-

Završna procesija u okviru Gospine oktave. Mlade Hrvatice nose križ sastavljen od nacionalnih zastava inozemnih katoličkih zajednica u Luxemburgu, a u procesiji se nosi i barjak Gospe Karmelske.

prirediti i nešto specifično iz našeg kraja: vina, jela kako bi i na takav način domaćinima predstavili svoju kulturu.

Doprinos Hrvata Gospinoj oktavi

U Luxembourgu je posebno dojmljivo za vrijeme Gospine oktave koja traje dva tjedna, a svake godine počinje na četvrtu uskrсну nedjelju. Oktava završava svečanom procesijom za cijelu državu, a u njoj svake godine sudjeluju i Hrvati. Inače, Gospina oktava postoji još od 1624. godine kada su u Luxembourgu počeli djelovati isusovci. Gospa je 1666. godine postala zaštitnicom grada Luxembourga, a 1678. luxembourški parlament je odlučio da bude i zaštitnica države Luxembourg. Štovanje Blažene Djevice Marije u Luxembourgu je dosta rašireno, jer su se ljudi u teškim ratnim prilikama utjecali Gospinom zagovorom. „Eto, to je nama Hrvatima jako blisko, jer se i naš narod utječe zagovorom Marijinu.“ I ove je godine unatoč kišnom vremenu bilo svečano. Tako je euharistijsko slavlje u povodu završne proslave Gospine oktave u nedjelju 5. svibnja u crkvi sv. Obitelji u Beggenu u Luxembourgu predvodio fra Anto Batinić. U koncelebraciji su bili domaćin voditelj HKM Luxembourg vlč. Franjo Djurić i fra Franjo Trogrlić, voditelj HKM u

Aachenu, koji je na proslavu došao sa skupinom od pedesetak vjernika iz tog njemačkog grada. Na misi je sudjelovalo oko dvjesto Hrvata katolika, a sve je na početku pozdravio vlč. Djurić.

Nakon misnog slavlja priređen je objed, a u popodnevним satima Hrvati su se katolici pridružili tisućama vjernika iz Luxembourga i šire na završnoj procesiji Gospine oktave kroz grad Luxembourg. Ispred skupine Hrvata katolika išao je vlč. Djurić, zatim su mladi nosili originalni pano na kojem su bile zastave među kojima i hrvatska, a nakon njih nošen je barjak Gospe Karmelske na kojem je pisalo „Gospe Karmelska, moli za Hrvatsku“. Presveto je ulicama Luxembourga nosio luxembourški nadbiskup mons. Fernard Franck. Iza Presvetog je išao sa svojom obitelji veliki

vojvoda Henri te visoki predstavnici države i grada Luxembourga. Proslava je završila svečanim „Te Deumom“ u luxembourškoj katedrali posvećenoj Blaženoj Djevici Mariji.

Svatko je dobro došao

Jako Leovac je predsjednik župnog pastoralnog vijeća. U Luxembourgu je deset godina, a porijeklom je iz Jajca. „Nastojimo biti pri ruci svećeniku i uvijek nešto organiziramo. Nađemo se i poslije mise, malo popričamo, zapjevamo. Važno je da vjernici, svatko na svoj način, daju svoj doprinos u misiji. Neka ideja dode od svećenika, a nekad od nas.

Organiziramo i humanitarne pomoći za potrebne u domovini. Nastojimo pomoći da naši ljudi ovdje budu zajedno. U vijeću se sastajemo najmanje jednom mjesečno. Poslao bih poruku svim Hrvatima u Luxembourgu neka nam se pridruže. Ako vide i naše propuste, neka nam pomognu da ih ispravimo. Svaki nam je čovjek dobro došao“.

A što kažu i drugi vjernici o svojoj misiji? Daniel Mandić je u Luxembourgu deset godina. Ima dvoje djece. Od početka dolazi u misiju. Istaknuo je kako bi volio da to nastave i mladi na kojima svijet ostaje. Katica Žaja je u Luxembourgu već dvanaest godina. Od početka je u misiji. „Dolazila sam od malih nogu i uvijek mi je bilo lijepo.“ Sandra Bebić je u Luxembourgu od 1988. godine. Majka je dvoje djece. Porijeklom je iz Metkovića. „Dolazimo na mise redovito. Vjera u našem životu znači puno. Povezani smo s Crkvom. Pokušavamo živjeti svoju vjeru. Dobro bi bilo da se okupljamo u većem broju. Cilj nam je da se djeca vrate u Hrvatsku. Ako bude trebalo, mi ćemo ostati raditi tu da njima tamo bude bolje.“ Renato Horvat je prijelom iz Svetog Roka u Medimurju. U Luxembourgu je šest godina. Kazao je kako je dobro da se ljudi okupljaju na takav način. „Trebali bi biti jedinstveniji bez obzira odakle potječemo“. Jozo Veselić je iz Špionice u Bosanskoj posavini. U Luxembourgu je dvije godine. U misiju dolazi često. „Trebalo bi više činiti da se češće okupljamo i raditi na jedinstvu“. Ana Božić je iz Bosanske Bijele kod Brčkog. „Tu sam deset godina. Živim s mužem i troje djece. Od osnutka misije dolazimo na misu i u misiju. Nastojimo kršćanske vrijednosti prenijeti i na našu djecu.“

Adolf Polegubić

Vjernici u crkvi u Beggenu za vrijeme misnog slavlja

Svaki čovjek ima

Marijana Vuko privlači u posljednje vrijeme sve veću pozornost ljubitelja glazbe u Njemačkoj. Pritom se ne radi samo o hrvatskim ljubiteljima glazbe. Marijana Vuko je svoju glazbu i svoje tekstove na hrvatskom jeziku ponajprije pružila njemačkoj publici i nastupala uglavnom pred njemačkom publikom.

Njemačke novine opisale su jedan nastup njezina sastava „Januš“ sljedećim riječima: „Mješavina pratnje egzotičnih instrumenata i hrvatskog jezika čini Janušovu vrlo pristupačnu glazbu neobičnim doživljajem.

Lagana i egzotična glazba dira srca slušatelja i vodi ih u jedan svijet u kojem čovjek može biti vrlo blizu svojih snova i čežnji“. To je glazbeni užitek osobite vrste. „Januš“ nastupa od 1999., iako se službeno tako zove od 2. rujna 2000. Band „Januš“ čine: Marijana Vuko (pjevačica, skladateljica, autorica tekstova), Andreas Horn (aranžer, gitarist, prateći vokal), Thomas Schlitt (udara-ljke, razni bubnjevi) Barbara Kiwitt (čelo), Fox (saksofon, flauta).

Njezin nastup u jednom frankfurtskom klubu 2. lipnja oduševio je većinu nazočne hrvatske publike. Toj publici riječi više nisu zvučale egzotično, kao onima koji ne razumiju hrvatski, nego su djelovale afirmativno i nostalgično. Praćene višeslojnim modernim glazbenim izrazom, te suverenim i uvjerljivim

nastupom pjevačice, koncert je očarao publiku, koja je neskriveno bila oduševljena. Bio je to povod za susret i razgovor s Marijanom Vuko, koja se glazbom, na neki način, bavi od rane mladosti.

Hrvatski – jezik srca

Na pitanje, je li zadovoljna prijemom njezina koncerta od strane publike u Frankfurtu, širokim osmijehom odgovara da je naravno zadovoljna. Nakon više nastupa po drugim gradovima pred njemačkom publikom, tek sada, s više iskutva i sigurnosti, usudila se doći u rodni Frankfurt. Njezina glazba nije za široke mase niti će u njoj uživati mnogi koji slušaju primitivne narodnjačke pjesmuličke. Njezina glazba je zahtjevnija. Zato ju nije lako smjestiti u određeniji žanr.

I Marijana to priznaje. U toj glazbi ima elemenata jaza, popa, šansone, bluesa, etno glazbe. Tekst je naime vrlo važan (Liedermacher). Ta je glazba živa i dinamična, razvija se.

O kakvim je tekstovima riječ i gdje nalazi nadahnuće?

Hm! To je nešto što nije posve racionalno. Nešto se dogodi ili doživi. Taj događaj, doživljaj ili osjećaj me ne pušta. Naviru riječi. Uzimam gitaru, tražim melodiju i gitaru ne ostavljam satima.

Ono što zaista čudi jest činjenica da Marijana kao Hrvatica, rođena u Njemačkoj, koja ipak govori bolje njemački

„Mješavina pratnje egzotičnih instrumenata i hrvatskog jezika čini Janušovu vrlo pristupačnu glazbu neobičnim doživljajem Lagana i egzotična glazba dira srca slušatelja i vodi ih u jedan svijet u kojem čovjek može biti vrlo blizu svojih snova i čežnji“. To je glazbeni užitek osobite vrste. „Januš“ nastupa od 1999., iako se službeno tako zove od 2. rujna 2000. Tekstove i glazbu piše pjevačica Marijana Vuko, koja završila studij germanistike, pedagogije psihologije te piše poeziju. Sve o sastavu prvom CD-u „Januš“ može se naći i na internetu: www.band-janus.de

njego hrvatski, piše tekstove na hrvatskom jeziku. Sva glazbena industrija stvara gotovo sve na engleskom jeziku. Članovi sastava su k tomu Nijemci, a ta glazba se nudi svim ljubiteljima glazbe, no razumljivo najviše Nijemcima.

Uz studij germanistike, koji je uspješno završila, bavila se puno njemačkim jezikom. Iako i dalje puno piše na njemačkom, ipak je paradoksalno otkrila poetičnost hrvatskoga jezika. Njemački jezik je jezik njezine glave, komunikacije, a hrvatski je jezik njezina srca, duše, dubine, osjećaja. To su kao dva dijela jedne osobe. Hrvatski je poetičan i melodičan, i zato je to jezik njezinih pjesama.

Razmišlja naravno i o probu u hrvatsko glazbeno tržište. Prošle godine, u listopadu, cijeli sastav je tri puta nastupio u Šibeniku. Ti su nastupi bili izuzetno dobro primljeni. *Donijeli su svima nama novo iskustvo od strane publike koja razumije tekst pjesama. Velika je razlika u prijemu pjesme kada publika razumije tekst. kao na koncertima u Frankfurtu. Tu se vidjelo da je naša glazba našla svoju publiku, da ju je pogodila. I kad su u Frankfurtu počeli pjevati skupa s nama, kad su se smijali na naše poante, ma to je bilo sjajno. Još je ljepše bilo, kad sam vidjela kako su poslije koncerta mnogi bili oduševljeni, kako im svijetlele oči, kako nam daju komplimente. No. i Nijemce tekstovi diraju na jednoj drugoj razini“.*

nešto božansko u sebi

Ljudi žele čuti nešto novo

Prvi CD „Januš“ nude publici na koncertima. Bilo je pokušaja izlaska na hrvatsko tržište u domovini. Nekoliko demo-snimki poslali su nekim hrvatskim diskografskim kućama. No, nije bilo odgovora, a sastav još nema zasebnog menadžera. Marijana misli da je upravo zasebnost i novost njihove glazbe zapreka pristupa širokoj publici, ali da to može biti i prilika. Ima osjećaj da ljudi žele čuti nešto novo.

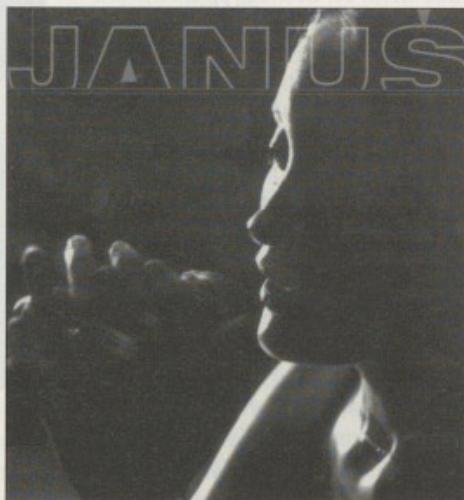
Priznajem da hrvatsku glazbenu pozornicu ne poznajem nešto posebno. Poznajem naravno Olivera, Gibonnija, i volim ih slušati. Oni pjevaju uglavnom o moru i ljubavi, a ja o ljubavi imam samo jednu radosnu pjesmu. Kad sam studirala u Zagrebu jednu godinu dana, preko cimerice iz Osijeka upoznala sam pjesme i glazbu Đ. Balaševića. Njegove pjesme su me stvarno dirnule. On je pjesnik, igra se riječima. Inače sam puno slušala T. Chapman i mnoge druge.

Marijana je na koncertu otpjevala i dvije pjesme religioznoga nadahnuća. Slučajno ili stvar mode?

Ne, to je nešto novo. Ja sam naravno odgojena u katoličkom duhu, ali jedno vrijeme to dugo nisam osjećala. Služila sam se samo glavom, jer sam završila fakultet, sama se financirala i mislila sam da sve mogu sama. Kad sam završila fakultet, upitala sam se, a što sad. Što s tom germanistikom? Što s glazbom? Pola godine sam razmišljala što i kako dalje. Tada sam došla do jedne točke, u kojoj sam rekla da dalje ne mogu samo svojom glavom. Tada sam susrela neke duhovne ljude, koji su mi pokušali pomoći u usmjerenju. Bila sam na jednom duhovnom seminaru i čitala duhovne knjige. Tada sam se predala i rekla Bogu: Dragi Bože, što to želiš sa mnom? Mogla sam ja naći posao u svom zvanju, ali sam osjetila da mi to nije dovoljno. Za životnu sriću treba nešto više, nešto drugo. Tada sam doživjela čudan a lijep religiozni osjećaj da mi se ništa ne može dogoditi, da sam sigurna, da će sve doći na svoje mjesto, da ću pokušati učiniti ono najbolje, ali da je na kraju sve u Božjim rukama. Ranije, dok sam išla sama, tu odgovornost sam osjećala kao

teret. Mislim, nikad ja nisam išla sama, ali sam mislila da idem sama.

Tada sam počela davati veću pozornost i glazbi. Mislila sam da mi se to ne bi događalo da to nije u meni. Za sada sam u tomu našla svoju sriću i svoj put. Pa, neka bude volja Božja...

Naslovnica prvog albuma banda „Januš“ na kojem se nalazi 11 pjesama. Sve pjesme na hrvatskom jeziku pjeva Marijana Vuko.

Nema sriće u drogi i alkoholu

O svojim vršnjacima i drugom naraštaju naših iseljenika ne želi reći ništa uopćeno i paušalno. Misli da naši ljudi ovdje imaju veliki potencijal.

Taj život između dva svijeta je i prokletstvo i blagoslov. Za mene je to blagoslov, jer imam priliku za nove stvari, nove izazove. No, čovjek se može lako izgubiti između ta dva svijeta, u drogama, u ropskom radu i trci za zaradom. Mladima općenito, a osobito našima, koji upadnu u zlo droge, alkohola ili u što drugo, nije posvećivano dovoljno vremena, pažnje, ljubavi. Mnogima roditelji nisu pokazali kako se živi, radi, uči. Mnogi su prepušteni samima sebi i medijima, a roditelji misle da im mogu kupiti sve što im nedostaje. Svako dijete je divno čudo, zaslužuje pažnju i poštovanje. Mogu razumjeti svakoga koji zaluta u te iluzije koje donose ovisnosti, ali mislim da tu nije srića.

Osobno je vrlo rano počela ići vlastitim putem. U Zagrebu je kao volonter za vrijeme rata radila s izbjeglicama iz Vukovara za udrugu „Suncokret“. Djeci je držala tečajeve njemačkog jezika, pa je radi toga i upisala studij germanistike. Ponovno je 1995. kao gostujući student boravila u Zagrebu dobivši jednogodišnju stipendiju grada Mainza, grada-prijatelja Zagreba. I tada je radila s izbjeglicama u Zagrebu, te na projektima obnove u Pakracu.

Uvijek sam tražila svoje mjesto u tome. Otac mi je zamjerio što nisam mogla s njim mahati našim zastavama i pjevati naše pjesme. No, to nije bio moj način. Ja sam tražila drugi način kako reagirati na taj rat i pokazati da mi nikako nije svejedno. Svojim humanitarnim i pedagoškim radom mogla sam učiniti više, nego mahanjem zastava.

U mnogim pjesmama Marijana pjeva o sreći, odnosno, po ikavski, o srići.

A di je moja srića? Često osjećam sriću. Cilj je naći jedan stil života kojim mogu normalno živjeti i raditi ono u što vjerujem. Srića je imati nekoga kraj sebe, voljeti se, imati ljude koji te prihvataju, podržavaju i vole, kao i ti njih. Svaki čovjek vrijedi. Svatko ima nešto božansko u sebi. Ja sam znači često sritna, ali i zato što dopuštam sve druge osjećaje. To se čuje u pjesmama: tuga, ljutnja, razočaranje. Sve je to za mene u redu.

Životnu i profesionalnu budućnost zasad Marijana Vuko veže uz glazbu. Misli da zasad glazbom može ljudima dati najviše.

Anto Batinić

Marijana Vuko rođena je 06. 12. 1973. u Frankfurtu, gdje je i maturirala 1993. Na sveučilištu J. Gutenberg u Mainzu završava germanistiku (kao glavni predmet) te pedagogiju i psihologiju (kao sporedne predmete), a 2001. završava studij i dobiva naslov „magister artium“. U dva navrata boravi u Hrvatskoj: tijekom 1993. u Zagrebu, gdje se bavi humanitarnim i znanstvenim radom s izbjeglicama; 1995. do 1996. je gostujući student na zagrebačkom sveučilištu te ponovno radi humanitarno u okviru udruga „Suncokret“ i „Otvorene oči“ kao i na projektima obnove u Pakracu. Od 1996. do 2001. radi kao pedagog s djecom i mladima. Prvi CD „Januš“ (www.band-janus.de) s istoimenim bandom snima 2002. te se posvećuje glazbi.

MARIJANA VUKO

Čežnja za srićom

danas kao i prije
čudesni zvuk
kocke složene u
maloj kapelici
more riječi
nema snagu
taknuti taj mir
nada
se upravo presvlači
ali je još
na ovom svijetu

srića
tanka veza
između
smisla i jutra
slabost zatvara
dok traži vrata
pazi na tren
ali ne trudi se
previše

čežnja
mala melodija
budi ženu
sjećam se
tvoje topline
između uha i ramena
sitna kao ključ
tu bih stanovala
i svijet bi mirisao dobro

opet gori
miriše slatko
nasmijana muzika
šalje svijetle točke
nekome se igra
na putu smo
u zeleno sunce
on još nešto nabavlja
ja se odmaram
od sebe

srića jutro
rijetka perlica
što je prošlo
ostalo je
a što će doći
već dugo živi
kao prijatelj
koji mi se smije
izdaleka
poznato drago lice
s novim pričama

parole
su izgubile glas
riječi ideologija – više
ne vrijede
ni za smiješne predstave
sami smo
vuče nas u sve pravce
trčimo – vraćamo se
umorni i prazni
kasno je

da nazovem prijatelja
da znam moliti
zagrlila bih nebo
ali
nisu me
naučili živjeti
u beskrajnom prostoru
samo s nadom
Bože oprosti mi
laž

koliko nade
podnosi čovjek
da ne zaboravi
plakati
a koliko pameti
da ne ostane
sam
nekada me sjeti
vjetar
nekada
izgubljeni sin
nema istine osim
istine trenutka
nema ničega
bez tebe
u sreći je svijet dobar
vidiš – ne gledaš
osjećaš – ne misliš
samo zrak spaja sve
i muzika
volim vidjeti pokret
u tvome tijelu
gledam ljepotu

uredan grad
izgubljenih duša
neugodna stvar
bez imena
pamet i trud
slave oproštaj
samo tijelo još čeka
ravnotežu
bez upitnika

bijeg
bez pokreta
umorni živci
u ratu svi
gube
nešto
život
vjeru
savjest

jedno svjetlo
za mir
dvije slike
za svemir
na papiru
su prsi hladne
sve drugo
može proći
bez puno šminke
prave vode i
bez krvi

nema istine osim
istine trenutka
nema ničega
bez tebe
u sreći je svijet dobar
vidiš – ne gledaš
osjećaš – ne misliš
samo zrak spaja sve
i muzika
volim vidjeti pokret
u tvome tijelu
gledam ljepotu

Bog
diže ruke od nas
tko mu može zamjeriti
svatko je važan
nitko odgovoran
i vragu
smo oduzeli posao
razumij – zabrani – radi
što ne smije biti
krvavi svijet
vatrogasci traže u šumi
ranjene gljive
za ogrlice
protiv sunca
mi drugi skupljamo
papir
da ih imamo čime
platiti

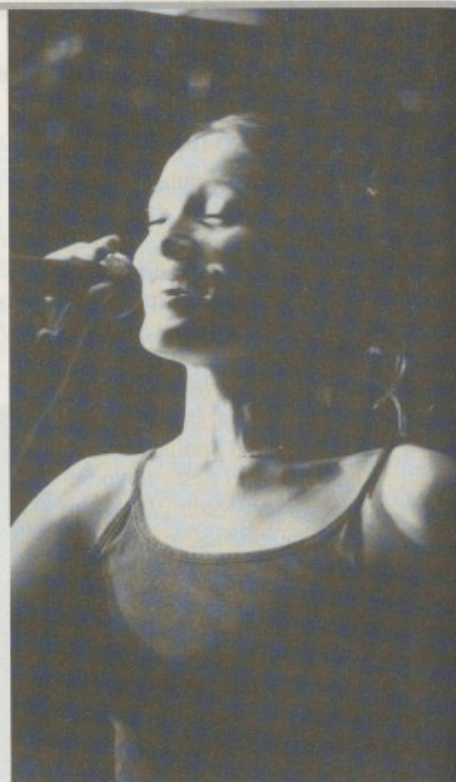
tko je bez grijeha
neka napiše prvu riječ
neka vrati sliku u okvir
na kraju
prve stranice

nije važno tko si
nitko te danas ne traži
zašto je počelo – tko zna
bojimo se i priče
i kraja

jedna ptica ispod stola
zeleni papir na zidu
i slike i knjige se vremenu
klanaju

samo jedno još
lažni su i jedni i drugi
trčim im u ruke
dok mislim da plivam
i svijetlim

dragi moj Isuse
jesi li siguran
da si umro za sve nas –
za sve naše grijeha
puno se toga nakupilo
gledaš strpljivo
kako gazimo
dar slobode
kako smo nesposobni
i za ljubav
i za sreću

Brief des
Delegaten

Multikulturelle Katechese

Können wir uns nur auf uns selbst verlassen, aus unsere bisherigen Erfahrungen, ohne auch andere zu konsultieren? Ist es nicht an der Zeit, dass auch andere von unserer pastoralen und katechetischen Praxis profitieren?

Liebe Leserinnen und Leser der Lebendigen Gemeinde,

die ganze Welt redet von Zusammenarbeit, vom gegenseitigen intensiveren Kennenlernen und vom Ideenaustausch. Bedeutendere Weltkonzerne vereinigen sich, um den Herausforderungen des modernen Marktes antworten zu können. Einige Kontinente treten mit allen ihren Ressourcen gemeinsam auf die Weltbühne.

Es ist schwierig, heutzutage ein ernsthaftes Gespräch zu beginnen, ohne dabei die Globalisierung zu erwähnen, die in allen Sphären der Gesellschaft Einzug genommen hat. Auch im Kampf gegen die organisierte globale Kriminalität und den Terrorismus solidarisieren sich alle demokratischen Länder dieser Welt. Sogar im Kampf gegen Hunger und gegen ansteckende Krankheiten, Epidemien, Naturkatastrophen und im Kampf für eine ökologisch sauberere Umwelt vereinigt sich – zumindest verbal – die Welt.

Unruhe und Angst beherrschen das Leben vieler Menschen. Was wird morgen? Viele Fragen stellen sich uns. Nicht alle Menschen sind darüber begeistert. Viele haben dabei Angst, viel zu verlieren. Für den Einzelnen und für die

Volksgruppe besteht die Gefahr, ihre Identifikation und Erkennbarkeit zu verlieren.

Der moderne Mensch ist mehr denn je den unterschiedlichsten Einflüssen ausgeliefert. Aber, sich selbst überlassen zu sein, sich nur auf die eigenen Kräfte zu stützen, wäre ein Zeichen des Misserfolgs und des Verderbens. Nur mit vereinten Kräften können wir vorwärts gehen und gerade hier liegt die Möglichkeit, dass sich Einzelne und ganze Völker als authentisch und wiedererkennbar erweisen können, denn nur das, was wertvoll ist, was Gewicht und Originalität besitzt, wird von anderen und anderen Menschen angenommen werden. Das Wertvolle, Wiedererkennbare und Originelle wird zum Zeichen der Besonderheit und der Eigenheit.

Und was soll man in diesem Kontext über die moderne Katechese sagen? Wie und auf welche Weise, mit welchem Personal sollen die Kinder dieser modernen Zeit katechisiert werden? Können wir uns da nur auf uns selbst verlassen, auf unsere bisherigen Erfahrungen, ohne auch andere zu konsultieren? Wie lange können wir mit einer ausreichenden

Anzahl qualifizierter Fachkräfte aus dem kroatischen Sprachraum rechnen?

Beziehungsweise, dürfen wir unsere Erfahrungen, unser Wissen, unser Personal, egoistisch nur für uns selbst behalten, während es anderen an all diesen Dingen mangelt? Ist es nicht an der Zeit, dass auch andere von unserem Reichtum profitieren? Ist das nicht eine Möglichkeit und Chance, damit wir als Kroaten und kroatische Katholiken wiedererkennbar werden? Ist das nicht eine Möglichkeit, zumindest einen Teil der religiösen Praxis auch auf andere zu übertragen?

In vielen deutschen (Erz-)Bistümern, in denen sich unsere kroatischen katholischen Missionen befinden, wird schon seit langem ein neuer Zugang zur Pastoralarbeit durchdacht, insbesondere zur Kinder- und Jugendkatechese, beziehungsweise zur Vorbereitung der Kinder und Jugendlichen auf die Sakramente der Erstkommunion und der Firmung. In vielen Diözesen der hiesigen Ortskirche ist der Prozentanteil der katholischen Kinder und Jugendlichen mit anderer Muttersprache, also der Menschen mit anderen pastoralen Erfahrungen und unterschiedlicher religiöser Praxis, mit anderer Sprache und Kultur, groß.

Und eben aus diesen Gründen lohnt es sich, etwas Neues zu versuchen, eine neue Art der Familienkatechese, also die Vorbereitung der Eltern und ihrer Kinder auf die bereits erwähnten Sakramente, und das auf einer neuen Grundlage – multikulturell?!

Wie soll man ansonsten kooperative Pastoral oder Seelsorgeeinheiten, Pastoralräume oder einige andere Zugänge zur notwendigen pastoralen Zusammenarbeit verstehen wenn nicht multikulturell? Ob wir es wollen oder nicht, wir leben bereits Multikulturalität. Warum sollten wir das nicht bewusst, offen und mit christlicher Freude leben?

Liebe Leserinnen und Leser, ich wünsche Ihnen alles Gute bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr P. Josip Klarić

Fronleichnamzug in Frankfurt-Römerberg an dem Gläubige anderer Muttersprachen teilnehmen

Smaragde im Meer

15 Stunden Autofahrt von München entfernt – Urlaub, soweit das Auge reich
Traumstrände, Lavendelfelder und reizvolle Städtchen auf Dalmatiens grünen
Adria-Inseln Brač, Hvar und Korčula warten darauf, neu entdeckt zu werden.

Hoch über den Dächern von Split, auf dem Turm der Kathedrale Sv. Duje, zeigt sich Kroatiens Ferienregion Dalmatien von der besten Seite. Tiefblau liegt die Adria dort unten, wie weiß-grüne Tupfer schimmern die Inseln Brač, Hvar und Korčula darin. Urlaub, soweit das Auge reicht.

Dabei fällt vielen Menschen zuerst etwas anderes ein, wenn sie an Kroatien denken. „Krieg?“ Paul Bobić, der Besitzer vom „Palute“ an der Uferpromenade des beschaulichen Hafenstädtchens Supetar auf der Insel Brač lacht, während er Spezialitäten wie „Pršut“ und „Sir“, besten selbst gemachten Schinken und Käse serviert. „Hier bei uns war nie Krieg!“ Tatsächlich sind weder die Insel noch die 30 Fährminuten entfernte Stadt Split je von einem der Jugoslawienkriege berührt worden. Es war eher die Nachkriegszeit, die Paul Bobić Probleme bereitet hat. Kurz nach der Eröffnung sei-

ner kleinen Pension rief sein Land die Unabhängigkeit aus und mit der neuen Zeit wurde ein höherer Standard verlangt. Unglaublich viel Kraft war nötig, doch Paul Bobić's „Pansion Palute“ und die meisten Hotels, Restaurants und Campingplätze bieten heute dieselbe Qualität wie andere Urlaubsziele rund ums Mittelmeer. Im Gegensatz zu der nördlicheren kroatischen Ferienregion Istrien gibt es in Dalmatien noch genügend Platz und mäßige Preise, denn die Urlauber erobern die Region erst ganz allmählich zurück – so wie in den siebziger Jahren, als die damals noch jugoslawische Adriaküste zu den beliebtesten Urlaubszielen der Deutschen gehörte.

Ein mächtiger Gebirgszug trennt Paul Bobić's Heimatort Supetar von dem kleinen Fischerdörfchen Bol und dem „Goldenen Horn“, Dalmatiens schönster Sandstrand. Die Straße zu dem beliebten Badeörtchen ist kurvenreich wie die meisten auf den Inseln. Sie sind aber gut ausgebaut, wenig befahren und oft ein Rummelplatz für Ziegen, Schafe oder Esel. Niemand stört es daher, wenn man

Gesegneter Morgen

*Gesegnete, gelobte Morgenstunde,
die du das Licht mir bringst als teure Gabe –
du schlägst mit heute keine neue Wunde,
ich ruhe totenstill in meinem Grabe.*

*Es liegt vielleicht in deinen Möglichkeiten,
und du erweckst die Lebensflamme wieder,
vermagst du doch die enge Brust zu weiten
mit der ersehnten Sonne, mit dem Flieder.*

*Du bringst mir stille Freuden, lichter Morgen,
läßt mich die Bücher auf dem Holzbrett sehen
in einem Zimmer, daß die düstren Sorgen
wie Schatten deinen hellen Blick umwehen.*

*Und doch verlangt es mich nach mehr: es fehlen
in diesem engen Raum, dem ausgewogenen,
die lieben Lippen, die mich froh beseelen,
und die ins Glas gestellten frischen Rosen.*

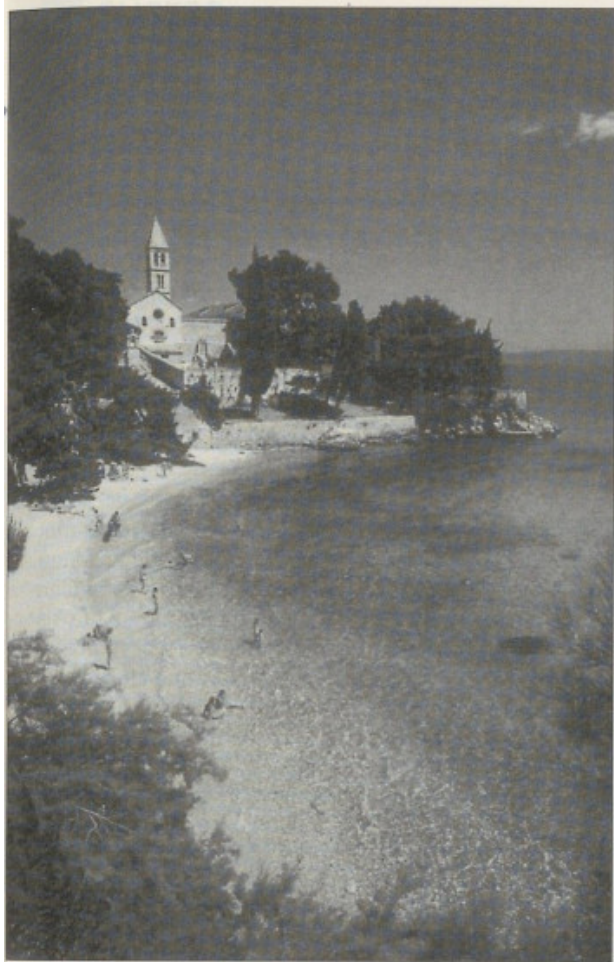
*Gesegnete, gelobte Morgenstunde –
ins Zimmer schwebt dein weißes Lichtgefieder,
du richtest mich, den Toten, nicht zugrunde,
doch gib mir, Hiob, meine Liebe wieder.*

TIN UJEVIĆ (1891 – 1955)

Aus dem Kroatischen nachgedichtet von Waldemar Dege

Die Insel Hvar wird zu einer der zehn schönsten Inseln der Welt gerechnet, sie ist für Heilpflanzen, insbesondere für Lavendel, weit bekannt

Die Insel Brač bietet die schönsten Strände Dalmatiens

im beschaulichen Spaziertempo quer über Brač's wilde Berglandschaft „Vidova Gora“ rollt, die an der Südküste bei Bol mit fast 800 Metern hohen Felswänden schwindelerregend steil ins Meer hinabstürzt.

An der Abbruchkante wartet das urige „Konoba Vladimir Nador“ auf Gäste. Nur eine Hand voll bevölkern die rustikalen Tische und Bänke vor der Berghütte, von der man eine überwältigende schöne Aussicht hinab auf Bol und den Bilderbuchstrand hat, dessen Spitze goldgelb über 600 Meter weit in das tiefblaue Meer zwischen Brač und

die im Juni der Lavendel in ein duftendes lila Blütenmeer taucht, so anders ist als Brač? „Das Gebirge von Brač schützt uns vor der Bora, den kalten Fallwinden. Deshalb hat Hvar das mildeste Klima aller Inseln“, erklärt der Kapitän a.D. stolz. „Schon die alten Römer haben sich deshalb hier auf Hvar ihre Sommervillen gebaut.“ Heute ist aus der antiken Sommerfrische das charmanteste aller Städtchen auf den Inseln Dalmatiens, der Kur- und Badeort Hvar geworden, in den schon 1868 der Fremdenver-

kehr Einzug hielt und wo Könige und Adlige aus ganz Europa weilten.

Die dritte Insel Korčula hatte eine besonders wechselhafte Geschichte. Durch den schmalen Meereskanal, der sie vom Festland trennt, verlief schon in der Antike einer der wichtigsten Seehandelswege in der östlichen Adria. Dement-

der Nachbarinsel Hvar hinausreicht.

Obwohl nur durch einen schmalen Meeresarm vom kargen Brač getrennt, zeigt sich die schmale, lang gezogene Insel Hvar als üppiger Garten. Als mitten in der Landschaft drei Esel die Straße als Ruheplatz auserkoren haben und sich auch durch Hupen nicht im Geringsten stören lassen, kommt Krunoslav Stipe aus seinem Hain, um sie mit sanftem Schubsen zum Weggehen zu bewegen. Der alte Mann spricht nicht nur – wie viele Einheimische – gut Deutsch, sondern gleich fünf weitere Sprachen. „Das habe ich gelernt, als ich Hafenkapitän von Hvar war.“ Krunoslav Stipe bietet aus einem Weidenkorb frisch gepflückte Feigen an. Warum seine Insel,

sprechend umkämpft war die kleine Stadt Korčula, die dank ihrer idyllischen Lage auf einer kleinen vorgelagerten Insel und ihren mächtigen Wehrmauer von ihren Bewohnern zu Recht „klein Dubrovnik“ genannt wird. Hier betreibt Goran Oreb seine Surf- und Segelschule und pflegt ein ganz besonderes Hobby. Er ist Ritter der „Moreska“ von Korčula, dem farbenprächtigsten Geschitsspektakel Dalmatiens. Seit über 400 Jahren wird die Moreska schon aufgeführt, auf der mit scharf geschliffenen Säbeln funkenschprühend um die Königstochter Bula gefochten wird. Der surfende Ritter kann so ziemlich alles, ist sogar an der Uni Zagreb als Professor für Wassersport tätig. Nur eines kann auch Goran Oreb nicht: eine Aufnahme von Dalmatiens heimlicher Nationalhymne „Vela Luka“ kaufen, deren Melodie die meisten Urlauber auf der gesamten Kroatienreise begleitet. Denn der Komponist hat verfügt, dass „Vela Luka“ nie auf einen Tonträger gepresst werden darf. „Aber das ist gut“, findet Oreb. „Mann muss Dalmatien, seine Farben und Gerüche, nämlich im Herzen mit nach Hause nehmen.“ Deshalb rät er, den gleichnamigen, auf dem Westzipfel der Insel Korčula gelegenen Fischerort zu besuchen. „Niemand singt das Lied schöner als der Männerchor von Vela Luka“, versichert er. Spätestens, als der Chor in der „Vela Spilja“, einer als Konzertsaal genutzten Grotte, „Vela Luka“ antimmt, wird klar, was Oreb meint. Dalmatien ist mehr als ein Reiseziel, es ist eine Herzenssache. Peter Höh (Lenz 4/2002)

Nachtgesang

*Heute nacht erglüht meine Stirn
und meine Lieder werden feucht heute nacht;
ein Traum durchstrahlt meine Gedanken,
heut' nacht ersterbe ich vor Schönheit.*

*Die Seele, voll Leidenschaft in der Tiefe,
sie ist wie die Fackel am Ende der Nacht;
weinen wir, weinen wir in der Stille,
sterben wir, sterben wir in der Einsamkeit.*

TIN UJEVIĆ (1891 – 1955)

Aus dem Kroatischen nachgedichtet von Matte A. Ivandić

Pustinja Blaca in der Bergschlucht der Insel Brač, ein nur auf wanderpfaden erreichbares Kloster mit einer einmaligen Museumssammlung. Dort kann man auch mystisch-kontemplative Erfahrungen machen.

Ehrenamt

Das Angebot Jesu an den reichen Jüngling (MK 10,17ff), sich künftig nicht nur um das zu kümmern, was den irdischen Reichtum vermehrt, war eine Aufforderung zum Ehrenamt und ein Angebot zur Vollkommenheit.

Die wichtigsten Dinge, die ein Mensch haben kann, können nicht mit Geld aufgewogen werden. Dazu gehören in erster Linie Gesundheit, Freunde und

Hobby allein können einen Menschen nicht ganz ausfüllen. Viele Menschen der heutigen Zeit, darunter auch sehr viele junge Menschen, üben eine ehrenamtli-

nicht aus Eigennutz für andere oder für eine Sache tun, verdienen, so finde ich, unsere große Achtung!

Gerade in der heutigen Zeit, wo es uns vor lauter Aktivismus passieren kann, dass der eigentliche Sinn unseres Tuns abhanden kommt, tut es nur gut, etwas auch ohne einen bestimmten Zweck und ohne einen konkreten Nutzen zu unternehmen. Nicht selten geben nämlich gerade jene Dinge, von denen man es eigentlich am wenigsten erwartet, einem das meiste im Leben.

Jeder Mensch sollte eine ehrenamtliche Tätigkeit haben oder sich eine suchen, natürlich eine, die seinen Neigungen und Fähigkeiten entspricht. Ein Ehrenamt bringt nämlich Kontakt mit

Lektoren und Lektorinnen der kroatischen katholischen Mission Düsseldorf

Freude im und am Leben. Woher aber kommt Freude für einen Menschen?

Ich denke da zum Beispiel an Menschen, die Angst vor dem Ruhestand haben und an Menschen, die es nicht länger zu Hause ertragen können, wenn es für sie keine Aufgaben außer Haushalt und Garten gibt.

Auch spazierengehen, bummeln, verreisen und oft auch das schönste

che Tätigkeit aus oder engagieren sich in verschiedenen Institutionen, helfen Hilfebefürchteten, engagieren sich in ihrer Gemeinde

für einen guten Zweck ohne dafür bezahlt zu werden. Menschen, die etwas

Jeder Mensch sollte eine ehrenamtliche Tätigkeit haben oder sich eine suchen, natürlich eine, die seinen Neigungen und Fähigkeiten entspricht. Ein Ehrenamt bringt nämlich Kontakt mit Gleichgesinnten, Harmonie und Lebenssinn.

Die Arbeit wird selbst zum Gebet, wenn ich sie in der Gegenwart Gottes verrichte. Wenn ich in der Gegenwart Gottes arbeite, dann antworte ich Gott mit meinem Tun, ich kann mich dann ganz auf die Arbeit einlassen, ohne in meinem Kopf gespalten zu sein. Denn das Sicheinlassen auf die Arbeit geschieht im Gehorsam Gott gegenüber und als Antwort auf seine Gegenwart.

Auch hier prägt die Gegenwart Gottes meine Art zu arbeiten. Wer hastig und fahrig arbeitet, wer alles auf einmal erledigen will, der fällt ständig aus der Gegenwart Gottes heraus. In der Gegenwart Gottes arbeiten verlangt, dass ich mit innerer Ruhe und ohne Hast arbeite, aus der eigenene Mitte heraus, sammelt, mich ganz auf die Arbeit einlassend.

Anselm Grün

Gleichgesinnten, Harmonie und Lebenssinn. Es gibt ganz verschiedene Möglichkeiten: Begegnung mit Bewohnern im Alten- und Kinderheim, Hausaufgaben- oder Kinderbetreuung, naturschützende Organisationen, Nachbarschaftshilfe, Krankenbesuchsdienst, Mitarbeit in Büchereien und speziellen Verbänden, Sozialeinrichtungen und Organisationen wie Amnesty International, Feuerwehr oder Rotes Kreuz,...

Das Angebot Jesu an den reichen Jüngling (MK 10,17ff), sich künftig nicht nur um das zu kümmern, was den irdischen Reichtum vermehrt, war eine Aufforderung zum Ehrenamt und ein Angebot zur Vollkommenheit.

MAINZ

Zna li kardinal Bibliju napamet?

Biskup Mainza kardinal dr. Karl Lehmann podijelio je 15. lipnja u Mainzu sakrament krizme 34 krizmanika. Prije toga imao je neobičan susret i razgovor s tim krizmanicima.

U prostorijama HKM Mainz održan je 11. lipnja zanimljiv susret biskupa Mainza i kardinala dr. Karla Lehmana s krizmanicima hrvatskih katoličkih misija Mainz i Rüsselsheim. Susret je inicirao fra Josip Bebić, voditelj HKM Mainz. On je na početku pozdravio kardinala i zahvalio mu što je našao vremena za krizmanike i hrvatsku zajednicu.

Hrvatski prijatelj

Ivan je pitao, što za kardinala znači podjela sakramenta krizme hrvatskim krizmanicima. Na to je kardinal odgovorio da to ne čini prvi put, da je to činio više puta u zajednicama drugoga materinskog jezika. „Time sam želio i želim istaknuti da i vi pripadate biskupiji Mainz. Mi u biskupiji imamo gotovo 12% katolika drugoga materinskog jezika u otprilike 30 zajednica. Lijepo je pokazati da i vi pripadate ovoj mjesnoj Crkvi“, rekao je Lehmann.

Na Markovo pitanje, je li biskup bio u Hrvatskoj i kako mu se svida naša domovina, Lehmann je rekao da je u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini bio nekoliko puta. Još prije 35 godina bio je na ljetnom odmoru u Rijeci, a kasnije tri puta u Zagrebu. U listopadu ide u Bosnu, gdje će u Livnu blagosloviti samostan časnih sestara, a najvjerojatnije će posjetiti i Sarajevo. Krizmanici su taj odgovor popratili pljeskom te kardinalu preporučili da posjeti i mjesta iz kojih dolaze njihovi roditelji, Split, Imotski...

Mirko je pitao kardinala, koje sve jezike govori. „Na žalost, ne govorim hrvatski“, rekao je Lehmann. Kako je studirao u Rimu govori talijanski, francuski, klasični grčki, latinski, malo hebrejski, engleski, španjolski.

Kako provodi slobodno vrijeme, bilo je sljedeće pitanje. Ima ga vrlo malo. Na odmor ne ide ljeti nego na početku godine. Subotom i nedjeljom je uglavnom po župama: krizme, susreti, razgovori, sastanci. Kao predsjednik Njemačke biskupske konferencije ima puno službenih putovanja. U ono malo slobodnog vremena čita, a pogleda i nogometnu utakmicu...

Tajna biskupskog prstena

Ivan je pitao, što znači prsten na biskupovoj ruci. Biskup ima biskupski prsten, koji dobije kada se zaređuje za biskupa. To je znak da je biskup tijesno

povezan s biskupijom, znak vjernosti biskupiji, kao što je vjenčani prsten znak vjernosti između muža i žene. I časne sestre imaju prsten, koji simbolizira vjernost zavjetima.

A zašto je postao svećenik, bilo je sljedeće pitanje. Bio je odmalena aktivan u rodnoj župi, pomagao je župniku, bio ministrant. Želio je raditi s ljudima, a ne samo sjediti u uredu. Tijekom školovanja mu je postalo jasno da ga zanimaju temeljna pitanja čovjeka, kao: Odakle sam? Tko sam? Koji je smisao patnje? U čemu je sreća? Nešto prije mature odlučio je postati svećenik i potom završio teologiju.

Što misli o drugim religijama? Katolička crkva danas vodi razgovore s gotovo svim značajnijim religijama, osobito s raznim kršćanskim zajednicama. Također su intenzivniji kontakti sa židovstvom. S islamom je teže jer je svaka zajednica samostalna, dakle nema jednog glavnog zajedničkog partnera za razgovor. Postoje naravno kontakti na drugim razinama, primjerice u praktičnim pitanjima. U Berlinu ima razgovore s predstavnicima tzv. Svjetskog islamskoga vijeća. Razmjenjuju se čestitke u prigodi značajnijih vjerskih blagdana.

A zna li kardinal Bibliju napamet?

Ne, ne zna ju napamet, iako poznaje dobro Bibliju. Još na početku studija teologije moralo se pročitati cijelu Bibliju i kasnije tijekom studija proučavati. Svakodnevno čita Bibliju i mnoge rečenice zna napamet.

Zašto žene ne mogu biti svećenice?

Zašto žene ne mogu biti svećenice?, pitala je jedna krizmanica. To je teško pitanje, rekao je Lehmann. U Crkvi postoji vrlo stara tradicija, koja je sigurno vezana sa slikom žene u različitim vremenima, kako u društvu tako i u filozofskim pogledima. Usto je Isus pozvao za apostole samo muškarce, premda su ga pratile i žene kao vjerne sljedbenice. Žena ipak ima važnu ulogu u Crkvi. Važno je da su muškarac i žena u Crkvi jednako vrijedni.

Biskup Mainza dr. Karl kardinal Lehmann i voditelj HKM Mainz fra Josip Bebić na susretu s krizmanicima

Ni ovog puta nije zaobiden ni problem celibata svećenika, osobito s obzirom na sve veći manjak svećenika. „Kad god se postavi to pitanje, ja kažem da mi u Katoličkoj crkvi imamo oženjene svećenike, u istočnim katoličkim crkvama. Za beženstvo svećenika na Zapadu postoje dobri razlozi. Isus je sam bio neženja. Sav svoj život stavio je u službu svoje poruke, bez ulaženja u neke druge veze. Nisam posve siguran da je beženstvo svećenika glavni razlog za manjak svećeničkih zvanja. Pitanje je naime, može li se čovjek cijeli život posvetiti na raspolaganje Bogu, Crkvi i Evanđelju. To je ono čega se danas ljudi uplaše. Misle da mogu raditi nešto drugo. Boje se neuspjeha“.

O vjeri današnjih ljudi, osobito mladih, Lehmann kaže da su i oni gladni Boga, da ga traže, da mole. Govor o vjeri je važan. Vjera daje snagu i nadu. Za mlade se čini više nego što se zna. Crkva želi kontakt s mladim ljudima. Budućnost mladih inozemnih katolika rođenih u Njemačkoj? Važno je na vrijeme riješiti pitanje hoćete li ovdje ostati ili ne. Inače, treba biti dobar u školi, izabrati prikladno zvanje, osnovati obitelj, ne zaboraviti materinski jezik, gajiti nacionalne običaje, folklor i pjesme, ali i surađivati u mjesnim njemačkim župama. Misije su u tomu važne jer nude kutak domovine. Kardinal je kratko odgovorio na još neka pitanja. Krizmanici su ga doživjeli kao oca i prijatelja kojemu mogu povjeriti sve što ih tišti.

Susretu su bili nazočni i fra Berislav Nikić, voditelj HKM Rüsselsheim te s. Dragica Ljubos, pastoralna suradnica HKM Mainz.

A.B.

Duhovni seminar p. Jamesa

Fra Vlado Ereš i p. James

Poznati karizmatički svećenik p. James Manjackal iz Indije nedavno je održao četverodnevni seminar u Hrvatskoj katoličkoj misiji St. Gallenu u Švicarskoj. Seminar, koji je bio odavno rezerviran, pobudio je veliko zanimanje i oduševljenje vjernika. Za organizaciju posebne zasluge pripadaju voditelju misije fra Vladi Erešu koji je ujedno i prvi od hrvatskih misionara u svijetu organizirao takav molitveni susret.

Seminar je održan u velikoj „Ledenoj dvorani“ u Rapperswilu koja je mogla primiti više od 7000 posjetitelja, a u seminaru je kroz više dana sudjelovalo oko 13000 ljudi. To je najveći organizacijski događaj u povijesti ove misije.

Pozornica je bila lijepo urešena, a njome je dominiralo geslo sa svetopisamskim riječima: „Ja sam s vama...“, zatim križ, Gospin kip s puno cvijeća u bijelom.

P. James je prenosio Kristovu poruku, molio je za zdravlje duše i tijela, za promjenu vlastitog života, te drukčiji pogled na čitanje Biblije i molitve. Vjernici su se okupili sa svih strana, iz okolnih misija iz Švicarske, pa čak i Njemačke, Austrije, a neki su doputovali i iz Hrvatske. Intenzivno su slušali, molili, plakali, veseli se. Posebnu pozornost privukli su nagovori, razgovori, molitve i svjedočanstva. P. James je molio i opominjao, vapio i tješio, ističući uvijek kako Isus liječi a ne on te kako je on samo jedan obični Isusov svećenik. Isus daje sve milosti, čovjeka obraća, liječi i pomaže mu u

Poznati karizmatički svećenik p. James Manjackal iz Indije nedavno je održao četverodnevni seminar u Hrvatskoj katoličkoj misiji St. Gallenu u Švicarskoj, gdje se okupilo nekoliko tisuća vjernika. To je najveći organizacijski događaj u povijesti ove misije. Molitva i svjedočenje o Isusu koji pomaže, liječi i oprašta.

životnim prilikama i neprilikama. „On je onaj koji preokreće tvoj život, koji ti daje milost da spoznaš svoju prošlost i da urediš svoju buduć-

nost. On ti pomaže da imaš kontrolu nad svojim slabostima te ih preokrećeš u svoje vrline. On ti pokazuje kojim putem krenuti, čega se čuvati, kako sa sobom i drugima imati bolju komunikaciju ljubavi“, kazao je p. James. Tijekom seminara mnogi su svjedočili o ozdravljenjima, obraćenjima, promjeni svoga života na bolje. Mnogi su također izlazili na pozornicu i davali svjedočanstvo kako su se promijenili a mnogima su nestale tjelesne i duševne bolesti. Mnogi su bili oduševljeni. Od radosti su plakali i pljeskali.

Seminar je uvećao misijski zbor pod vodstvom pastoralne suradnice s. Ivanke Daroković te tamburaški sastav iz St. Gallena pod ravnanjem dr. A. Krčmara.

Tijekom seminara svečano misno slavlje predvodio je fra Vlado.

Dvije djevojke iz Zagreba, Aleksandra i Andrea, spretno su i umiješno predvodile riječi p. Jamesa. Cijela misijska zajednica uložila je veliki trud za uspjeh

Isus pokreće tvoj život, daje milost da spoznaš svoju prošlost i urediš svoju budućnost. On pokazuje kojim putem krenuti, kako sa sobom i drugima komunicirati u ljubavi.

tog pastoralnog pothvata, a odgovorni za dvoranu su s puno ljubavi ponudili svoje prostorije i za seminar dogodne.

Mnoštvo sudionika seminara moli, pjeva, plješe...

Gdje smo kod kuće?

Svečana priredba u povodu 15. obljetnice misije. Misu predvodio generalni vikar biskupije Mainz dr. Werner Guballa.

Prigodom obilježavanja 15. obljetnice osnutka i djelovanja HKM Rüßelsheim je priredila svečanu akademiju, koja je održana u gradskoj dvorani u Gustavsburgu. Uvod u program je najavila Valerija Bogat. Nazočne su potom pozdravili fra Josip

Župnik fra Berislav Nikić otvara svečanu priredbu. Sestre koje pastoralno djelovale ili djeluju u misiji obdarene su cvijećem.

skladbe. Tijekom priredbe predstavljen je su i dvije najnovije knjige fra Berislava

Nikića. Monografiju o HKM Rüßelsheim predstavio je fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“ iz Frankfurta knjigu „Moje godine u Baškoj Vodi“ predstavio je dr. fra Andrija Nikić iz Mostara. Na kraju službenog programa „Croatia Ensemble“ iz Fran-

ke je u nedjelju, 1. lipnja, u crkvi Presv. Trojstva u Rüßelsheimu slavio je i propovijedao dr. Werner Guballa, generalni vikar biskupije Mainz. Uvodni dio propovijedi održao je na hrvatskom jeziku, čestitajući 15. obljetnicu nazočnim vjernicima i pastoralnom osoblju. „Dok se Europska kuća gradi od mnogo naroda, ona je gradilište – u nju dolaze mnogi i mnogi još trebaju doći – vi se pitate: Gdje ćemo mi graditi svoju kuću? Gdje smo mi kod kuće? Vi dolazite iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i ondje su vam korijeni. Vi živite u Njemačkoj i prihvaćate mnogo toga što nadalje oblikuje vaš život u ovoj zemlji. Djeca idu ovdje u školu, imaju ovdje prijatelje, a vi imate ovdje i svoju kršćansku zajednicu... Vaša zajednica, zajedništvo vjernika, treba neprestano iskusivati da je Bog za nas, da je on kod nas, da je on s nama na putu“.

Pod misom je pjevao zbor HKM Frankfurt pod vodstvom s. Pavlimire Šimunović. Za sve uzvanike priređen je svečani objed u misijskim prostorijama. A.B.

Nastup dječjeg zbora HKM Rüßelsheim

klarić, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj, župnik Köhl iz Kelsterbacha, a uvodni govor o povijesti i sadašnjem trenutku zajednice imao je fra Berislav Nikić, voditelj Misije. Recital pod nazivom „Povijesni hod hrvatskog naroda“ izvela je skupina vjernika, a časne sestre franjevke Bosansko-hrvatske provincije, koje preko 30 godina djeluju u biskupiji Mainz, otpjevale su „Pjesmu stvorenja“ sv. Franje Asiškoga. Skupina sestara, sa bivšom misijskom pastoralnom suardnicom s. Mirjam Kolar, stigla je posebno za ovu priliku iz Bosne i Zagreba.

U šarolikom programu nastupili su: zbor HKM Mainz, zbor HKM Darmstadt, pet sudionika dječjeg festivala „Mikrofon je vaš“ iz Kelkheima, folklorne skupine HKM Rüßelsheim, Offenbach, Frankfurt, ritmičke skupine iz Rüßelsheima i Mainza. Tomislav Šola iz Mainza recitirao je pjesmu „Vidim te Isuse na rijeci Majni“. Aleksandar Perković iz Rüßelsheima odsvirao je na gitari dvije

kfurta izvela je završno kolo iz opere „Ero s onog svijeta“. Riječi zahvale na kraju je svima uputila Valerija Bogat. U zabavnom dijelu programa svirao je mjesni sastav „Veseli Slavonci“. Nazočni su plesali, pjevali i veselili se. Svečanu misu zahvalnicu u povodu 15. obljetnice misi-

Svečani recital izveli su odrasli članovi zajednice u pratnji mješovitog pjevačkoga zbora više misija

Nepoželjni stranci

Piše: Marijan Markotić

Stranci su nepoželjni u većini bogatih zemalja, osim ako ih se ne iskorištava kao privremenu i jeftinu radnu snagu. Sve oštriji zakoni prema strancima. Očiti cinizam bogatih zemalja.

Položaj radnika-migranata u stranim zemljama oduvijek je bio problematičan. Premda se na tome planu u zadnjih nekoliko desetljeća mnogo toga učinilo i još uvijek čini (osobito unutar EU), i dalje je neosporna činjenica da su strani radnici iz zemalja nečlanica EU – iz subjektivnih i objektivnih razloga – u podređenome položaju, u financijskom, pravnom i pogotovo političkom pogledu. Njihova inferiornost bit će „zapečaćena“ novim zakonodavnim odredbama koje su već stupile ili će uskoro stupiti na snagu; najprije kao izvanredne, a potom – preko noći – kao „normalne“. To je vidljivo u katkada vrlo arogantnome odnosu državnog aparata, pooštrenoj praksi policijske uprave i njenih djelatnika, žestokim napadima medija na strance kao „dežurne krivce“ za sve probleme u zemlji (nezaposlenost, kriminal, nesigurnost, socijalno nezadovoljstvo), porastu opće (i otvorene) netrpeljivosti prema strancima. Budući da su takve pojave „sinkronizirane“, ne može se kazati kako je riječ o slučajnim, izvanrednim, jednokratnim reakcijama.

Opći trend

U SAD, nakon atentata 11. rujna 2001., ništa više nije kao prije. Pod SAD-podnebljem došlo je do nagloga zahlađenja klime tolerancije i mirnoga suživota različitih etničkih skupina, što naravno najbolje osjećaju sami stranci. Na njihovoj koži „treniraju“ se mjere predostrožnosti; zbog njihove različitosti, oni su prvi na udaru, izazivajući sumnjičavost i oprez. U Engleskoj, zemlji-satelitu SAD-a, izvlače se iz naftalina davne (drakonske) zakonske odredbe, na prvome mjestu za osobe iz islamskih zemalja, za dodjelu političkoga azila, a pogotovo za primitak u englesko državljanstvo. Španjolska je također pooštrila režim dodjele boravišne dozvole i desecima tisuća ilegalno nastanjenih stranaca zaprijetila masovnim isključenjem iz zemlje. Njemačka, predviđa dvije

kategorije stranaca: visokokvalificirane (dobrodošle) elite, i ostalu masu nekvalificiranih „gastarbajtera“ na ograničeno vrijeme. Već prema potrebama tržišta, njima se može ukazati odn. uskratiti gostoprimstvo. Italija, donedavna zemlja – „izvoznik“ radne snage br. 1, trenutno pokazuje nevjerojatno kratko pamćenje, nema nikakve dugoročne strategije useljavanja i integracije stranaca. Taj prazni prostor vješto iskorištavaju populističke, desničarski orijentirane stranke (U. Bossi) za širenje psihoze i otvorenoga suprotstavljanja strancima. Na istoj valnoj dužini su Austrija, Švicarska i Francuska (Le Penova kampanja je uglavnom protiv stranaca), a da i ne spominjemo australsku „karantenu“ za azilante! Odnedavna već sam ilegalni ulazak predstavlja protuzakonit, a time i kažnjiv čin. Na prenapućenome „bazaru“ mnogobrojnih skupina stranaca postoji čitava ljestvica od donekle „poželjnih“ do krajnje „nepoželjnih“.

Ugroženost stranih radnika

Rezultat ovakve globalizacije restriktivne i represivne politike prema useljenicima poprima zabrinjavajuće raz-

mjere. Očigledno, ide se ciljano na uporabu jeftine radne snage na (ne)određeno vrijeme, po principu: „uzmi, iskoristi i baci“. Krajnji cinizam ovakve politike kulminira u socijalnim sukobima u kojima zemlje – domaćini licemjerno optu-

Vrhovne norme ponašanja nameće tržište rada koje treba maksimalno ovisnu, jeftinu, poslušnu i u svako vrijeme raspoloživu radnu snagu.

žuju strance za neuspješnu integraciju, dok stvarnoga krivca – globalizirano, nekontrolirano, monopolizirano, nepravedno tržište rada – nitko ne može uhvatiti ni za glavu niti za rep! Budući da gospodarstvo diktira pravila igre i budući da gospodarstvo, politika i zakonodavstvo – što dalje to više – idu rukom pod ruku, pojedine države moraju pronaći krivca, ponuditi „uvjerljivo“ objašnjenje za nezadovoljstvo građana. Odgovorni, a strateški krajnje kratkovidni političari, vješto se skrivaju iza izbornih parola i „demokratski“ nestaju

Stranci uz tipičnu drevnu njemačku gradnju („Fachwerkhaus“). Prizor s hrvatskog duhovskog hodočašća u Marienthal prošle godine.

Andeo otvorenosti

poput mjehurića sapunice onamo odakle su i došli – u podzemlju. Sve skupa vodi prema posvemašnjoj ugroženosti stranih radnika, ograničenju osobnih prava, povećanoj kontroli, brojnim restrikcijama, oduzimanju „manevarskoga prostora“ za očuvanje kulturnog, vjerskog, etničkog identiteta. Vrhovne norme ponašanja nameće tržište rada koje treba maksimalno ovisnu, jeftinu, poslušnu i u svako vrijeme raspoloživu radnu snagu.

Ono u čemu se pak „ističu“ manje-više sve iseljeničke skupine jest uskogrudnost, jednostrano „navijanje“ za vlastitu skupinu, borba oko sitnih interesa i prevlasti, dodvoravanje državnim strukturama, podijeljenost i manjak zajedničke strategije, suradnje na krovnoj razini, što državi znatno olakšava igru. Premda zvuči anakrono, u tim okolnostima bi dobro došla parola „Migranti svih zemalja, ujedinite se!“. Cilj izgradnje zajedničke „fronte“ trebalo bi biti uzajamno upoznavanje, zbližavanje, kulturna razmjena, obogaćenje i potpomaganje.

Cinizam Zapada

Zaključno, nemoguće je ne kazati nekoliko riječi na adresu razvijenih zemalja – „uvoznika“ useljeničke radne snage. U očima useljenika, a naročito u očima tzv. trećih zemalja iz kojih potječu, vidljivo je oduševljenje tehnološkim napretkom Zapada, ali i zaprepaštenje, da ne kažemo zgražanje, zbog njegova cinizma. Dok se drugima na velika zvona drže lekcije o ljudskim pravima, jednakosti naroda, općem dobru, pozivajući ih na odgovornost, u praksi se ta ista načela doslovno gaze. Iz takva ponašanja izvodi se zaključak kako Zapadu uopće nije stalo do prava, slobode i potreba siromašnih, „sitnih“ naroda, nego do vlastita interesa, izrabljivanja, zarade novca kojim ih ponovno mogu ucjenjivati.

Naspram galopirajuće utrke za novcem i bespoštedne bitke za premoć na tržištu, kao da se potpuno zaustavio sat etičkih vrednota. Bogaće zemlje su odveć zaokupljene samima sobom, a da bi još našle vremena, interesa i dobre volje za obranu ljudskoga dostojanstva, pravde, humanosti, solidarnosti. Nama ostalima ne preostaje ništa drugo nego li vikati istinu na sav glas! ■

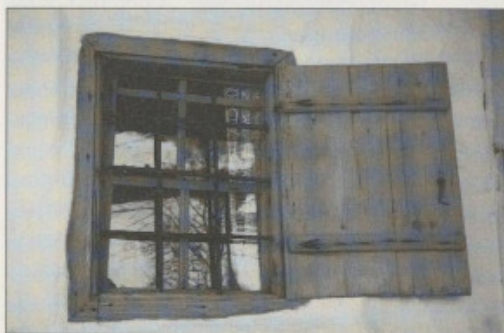

Foto: A. Batinić

Otežan je susret s mnogim ljudima, jer su se zatvorili u sebe. Ogradili su se žicom i nikoga ne pripuštaju sebi. Skrivaju se iza maske, u strahu da im netko ne otkrije pravo lice. Ne pokazuju se zbog straha od stvarnog susreta. Boje se vlastite istine. Andeo otvorenosti želi te otvoriti za tajnu susreta. Drugoga možeš susresti samo ako mu se otvoriš, ako otvoriš svoje srce i dopustiš da drugi pristupi tebi. Uzor takvog otvorenog susreta je susret između Marije i Elizabete o kojemu nas izvještava evangelist Luka u prvom poglavlju. Marija je na putu. Odlazi iz kuće, iz zaštićenog područja i ide u gorje. Prelazi bregove predrasuda koje priječe stvarni susret i gorje zapre-

Andeo otvorenosti želi te otvoriti za tajnu ljudskoga susreta i za novo koje ti je povjereno.

ka koje ju sprječavaju izići iz sebe. Ulazi u Elizabetinu kuću s pozdravom. Isus sureće svoju rodicu ne samo izvan kuće nego ulazi u njenu kuću, u njeno srce. Obje su otvorene jedna drugoj. I tako se događa tajna susreta koja mijenja obje, u kojoj svaka dolazi u doticaj sa svojom prvobitnom slikom koju je Bog učinio za sebe. U Elizabeti zaigra dijete koje ju podsjeti na neiskvarenu sliku Božju u njoj. U Mariji prepozna majku svoga Gospodina. Marija u svom hvalospjevu „Veliča“ spozna tajnu svoga života. Spozna da je Gospodin pogledao na neznatnu službenicu svoju i da joj učini velike stvari. Ako se otvorimo jedni drugima kao Marija i Elizabeta, tada će nas susret promijeniti i naše će se oči otvoriti za tajnu našega života.

Andeo otvorenosti želi te otvoriti za budućnost, za ono što Bog namjerava s tobom. Mnogi se u svom životu tako pri-

Budući da se ne moraš svidjeti svima, slobodan si reći istinu.

lagodavaju, da se više ne otvaraju za novo koje Gospodin od njih očekuje. Sve treba ostati po starom. Takvi su ljudi često ukočeni. Trebaš se otvoriti novim mogućnostima koje ti Gospodin želi darovati.

To novo može se razviti u tebi samo ako si mu otvoren, ako nisi usidren na starom, ako nisi ukočen u tome što upravo živiš. Ta otvorenost pokazuje se u spremnosti primati nove ideje, učiti nove načine odnosa, uvijek iznova prilaziti zahtjevima rada, obitelji i društva. Otvoreni ljudi su spremni u pozivu učiti neprestano novo, upustiti se u nove tehnike, dopustiti nove razvoje. Otvoreni ljudi ostaju živi i budni. Otvorenost u ophođenju s drugim ljudima podrazumijeva također iskrenost i prostođušnost. Tko drugome otvoreno kaže svoje mišljenje, taj zna na čemu je. Takvi otvoreni ljudi su blagoslov za nas. Oni neće o nama govoriti iza leđa. U njihovoj blizini možemo se otvoriti. Njihova iskrenost čini dobro. Ako nam kažu nešto neugodno, znamo da nam misle dobro. Oni ne skrivaju svoja ograničenja i predrasude iza prijateljske fasade. Pokazuju se takvi kakvi jesu. Usuduju se kazati nam istinu, jer su slobodni.

Nisu ovisni o našoj privoli. U sebi su mirni i mogu se svojom iskrenošću pomiriti s neugodnostima, ukoliko se netko okrene od njih samo zato što ne podnosi kritiku. Andeo otvorenosti želi ti darovati takvu iskrenost i takvu prostođušnost da u nutarnjoj slobodi drugome možeš kazati što osjećaš u svome srcu. Uz takvu iskrenost potrebna je i pamet i senzibilnost. Trebaš osjetiti što drugomu možeš kazati i gdje bi ga mogao nepotrebno povrijediti. Budući da se ne moraš svima svidjeti, slobodan si reći istinu. Pogledaj kako andeo Gabriel naviješta Mariji rođenje sina. Umjetnici izražavaju u anđelovom liku otvorenost. Tu je andeo otvoren ženi kojoj prilazi. On joj naviješta nešto novo i nečuveno. Marija se otvorenošću otvara za to prividno nemoguće. Andeo otvorenosti želi te otvoriti za tajnu ljudskoga susreta i za novo koje ti je povjereno. Jozo župić

● **Moers** – Blagdan Tijelova proslavljen je po tradiciji u misijskom dvorištu pod vedrim nebom. Misu je predvodio i propovijedao fra Anto Batinić. Poslije mise je uslijedio ručak i pučko veselje, a sve nazočne vjernike iz Moersa, Duisburga, Bocholta i drugih misija pozdravio je župnik fra Marko Jukić. ■

● **Berlin** – Duhovsko misno slavlje uvećao je zbor mladih HKM Stuttgart pod vodstvom s. Nevenke Tadić. Mlade pjevačice i pjevači oduševili su nazočne svojim pjevanjem. Berlinski vjernici su i ove godine sudjelovali na hrvatskom hodočašću u Hildesheim. Sakramentu prve pričesti, 1. lipnja, pristupilo je 63 prvopričesnika, koje su ove godine pripravljalje sestre Fabiola Bobaš i Nikolina Pejić te fra Radoslav Tolić. Sakramentu krizme pristupilo je 76 krizmanika, a 8. lipnja podijelio ga je kardinal G. Sterzinsky u crkvi sv. Klementa. Krizmanike su pripravljalje s. Nikolina i fra Ante Bilokapić. U nedjelju, 9. lipnja, mladi misije, sudjelovali su na obiteljskom hodočašću u Alt-Buchhorstu. U programu su nastupili dječji zbor, zbor mladih, folklorna skupina i sastav „Oprez“. Geslo hodočašća bilo je „Na njegovu riječ...“, a plakat za ovu hodočašće uradio je akademski slikar prof. Zvonko Kermc, koji u misiji vodi likovnu školu. Misno slavlje na sv. Antu predvodio je fra Tihomir Grgat. HKD „V. F. Mažuranić“ priredilo je nakon mise predstavljanje Grgatova romana „Cestak“. Roman je predstavila prof. Helena Perić-Jadrić, a na gitari je svirao Mario Raić. J. Župić

● **Wiesbaden** – „Riječ“, glasnik Hrvat. kulturne zajednice Wiesbaden izišao je u travnju po trideseti put te time obilježio 10. obljetnicu izlazenja. „Osobitost ovog 30. broja ipak je samo malim dijelom u njemu samom, a daleko većim dijelom u onome što predstavlja, čega je simbol. Pregledavajući ovaj broj treba se zamisliti ne samo o njegovom sadržaju, nego o tolikim sadržajima nakupljenim u proteklih 10 godina“, stoji u uvodnoj riječi uredništva. Jubilarni broj inače je bogat sadržajem i donosi razgovor s grofom Eltzom Vukovarskim, reportažu o Istri, pregled desetgodišnjeg izdavačkog djelovanja i druge vijesti, mišljenja i osvrte. Naslovnica tog jubilarnog broja izišla je u boji sa slikom „Psiha-inspiracija“ B. Csikosa. Glavna urednica lista je Biserka Andrijević, a članovi uredništva Ivo Andrijević, Edvin Bukulin, Ante Marinčić i Kornelija Reitel. ■

● **Offenburg** – Hrvatska kulturna zajednica „Stjepan Radić“ Ortenauskreis iz Offenburga izabrala je nedavno novu upravu, na čelu s predsjednikom Jozom Čačićem i dopredsjednicom Veselkom Jovanović, a novi član uprave je i fra Ivan Badurina, voditelj HKM Offenburg. Dosadašnji predsjednik Marijan Šimunović, koji se nije više kandidirao, istakao je da je zajednica posebice puno radila na kulturnom i humanitarnom planu. Novi predsjednik obećao je nastavak uhodana rada, ali i neke nove aktivnosti. M. Vidović

● **Salzburg** – Oko tisuću katoličkih Hrvata hodočastilo je 25. svibnja u gornjoaustrijsko svetište Marije Pomoćnice u Attnang Puchheim. Misno slavlje predvodio je i propovijedao pomoćni sarajevski biskup dr. Pero Sudar. Pod misom je pjevao zbor mladih franjevačke crkve iz Samobora. U slavlju su sudjelovali i mladi HKM Linz odjeveni u hrvatske narodne nošnje. Popodne je izmoljen križni put te molitva zahvale za slobodnu i nezavisnu Hrvatsku. Prva misa na hrvatskom služena je u tom svetištu još 1946., a ondje su molili preživjeli sudionici Bleiburške tragedije i Križnoga puta. Od 1949. do 1989. sva hodočašća organizira pokojni Vilim Cecelja. Na tom hodočašću uvijek se molilo za slobodnu i nezavisnu Hrvatsku, pa je ono uvijek bilo pod budnim nadzorom

Prof. Zvonko Kermc uradio je plakat za obiteljsko hodočašće

Riječ

broj 30
travanj
2002.

glasnik hrvatske kulturne zajednice wiesbade

- Svakaj broj – pokušaj poboljšanja
- Plasti za Riječ – i ljepo i teško
- Razgovor – grof Jakov Eltz Vukovarski
- Bilingualismus zwischen Theorie und Praxis
- Istra u pet dana
- Novo vodstvo HKZ-a
- Krma ili druženje
- Kako pridobiti mlade

bivših jugoslavenskih tajnih službi. U kapelici zavjetnih darova još se čuva hrvatska svijeća iz 1954. Od 1969. tu se čuva i veliki drveni križ, kojeg je tada iz Ulma u to svetište donio Ilija Papac. Bio je to njegov zavjet i molitva za slobodnu hrvatsku državu. Ovogodišnje 41. hrvatsko hodočašće prošlo je bez političkih konotacija. V. Janjić

● **Zwiefalten** – Jedanaesto hodočašće Majci Božjoj u marijansko svetište Zwiefalten iz hrvatskih katoličkih misija s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart održano je 26. svibnja. Hodočasnici su najprije imali prigodu za ispovijed, a za to vrijeme sastav mladih iz više misija, koji se prozvao „Jošuna generacija“, pjevao je i svirao duhovne pjesme. Misno slavlje predvodio je dr. Mile Bogović, ličko-senjski biskup, uz prelata J. Adama i 12 svećenika. Liturgijsko pjevanje vodila je s. Mirjam Laco sa zborom HKM Reutlingen, a čitanja i molitvu vjernika s prinosom darova pripremila je HKM Ravensburg. Biskup Bogović je izrazio sreću što vidi toliko Hrvata oko Gospe, ali je rekao da je i nesretan što nisu u domovini. Program se poslije mise nastavio u šatoru, a budući da je dan bio sunčan i topao, mnogi su bili i izvan šatora. Nakon pozdrava i govora nazočne su zabavili članovi sastava „Bonaca“. Nastupili su i mali tamburaši „Tančec“ iz HKM Ulm, najmlađi folkloraši iz Biberacha, a Marijana Zovko otpjevala je dvije svoje nove duhovne pjesme. Hodočašće je završeno krunicom i blagoslovom s Presvetim. S. Vidačković

● **Freiburg** – Stipe Sliško, 27-godišnji hrvatski student sporta, ekonomije i teologije iz Freiburga, osvojio je drugo mjesto u studentskom boksu u Njemačkoj. Njemačko prvenstvo u studentskom boksu održano je u Darmstadtu od 30. svibnja do 2. lipnja. Nakon što je pobijedio u tri borbe, ušao je u završnicu, gdje je izgubio na bodove 1:2. Sliško je tri puta bio njemački prvak, i to 1999. u Berlinu, 2000. u Würzburgu i 2002. u Münsteru, dok je 2001. bio treći. ■

● **Lüdenscheid** – Šesnaesti područni susret hrvatske katoličke mladeži pokrajine NRW održan je 1. lipnja u Lüdenscheid-Brügge. Susret je počeo zajedničkom misom u 16 sati. Predvodio ju je vlč. Stjepan Penić, voditelj HKM Essen, a propovijedao vlč. Branko Šimović, voditelj misije domaćina. Propovijed se odnosila na geslo susreta: „Dodimo k

Boksač Stipe Sliško i fra Alojzije Duvnjak

● **Bocholt** – U hotelu Europske građanske akademije (EstA) u Bocholtu, od 17. do 20. svibnja, održan je 34. Duhovski susret Hrvatskog akademskog saveza (HAS), udruge hrvatskih studenata i akademičara u Njemačkoj. Na početku skupa, na kojem se okupilo pedesetak sudionika, nazočne su pozdravili Marija Bilandžić, predsjednica HAS-a, i dr. Leibengut, ravnatelj EstA-e. Glavna tema ovogodišnjeg Susreta glasila je: „Sport u hrvatskom društvu“. Sva tri predavača stigla su ovog puta iz Hrvatske.

Dr. Dražen Lalić (Split) izložio je izlaganje pod naslovom „Navijačko nasilje u Hrvatskoj“. Dr. Lalić je međutim na početku rekao: „U vama uistinu vidim iseljenu Hrvatsku. Gotovo dvije trećine moje obitelji je u inozemstvu, neki u Australiji, neki u Americi. Telefonski poziv s raznih kontinenata zazvoni tjedno barem desetak puta. Većina ljudi u Hrvatskoj ponosi se vama. Vi ste naš most prema svijetu. Podsjećate me na moje rodake, i po govoru, i po ponašanju, i po sudbini“. Fenomen hrvatskog iseljništva pokazuje i činjenica da je 1981., na jednoj utakmici između Stuttgarta i Hajduka u Stuttgartu, bilo ukupno 35.000 navijača, od kojih 20.000 Hajdukovih. U izlaganju je predavač govorio o navijačkoj subkulturi u Hrvatskoj te o društvenoj, političkoj, komercijalnoj, pedagoškoj i medijskoj dimenziji navijanja. Navijačko nasilje je uglavnom simbolično, iako često ne izražava samo rivalstvo klubova nego i socijalno i političko nezadovoljstvo.

Novinarka Sandra Dodig (Zagreb) govorila je u drugom predavanju o sportskom novinarstvu u Hrvatskoj i o povi-

jesti nogometa. Mnogi su se začudili da je nogomet stariji nego se dosad mislilo, a određene vidove nogometne igre poznavale su drevne civilizacije (kineska, babilonska, egipatska). Domovina suvremene nogometne igre je Engleska. Englezi su i u Hrvatsku donijeli nogomet koncem 19. stoljeća.

Najveći hrvatski nogometni uspjeh je brončana medalja na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj 1998. O radu Hrvatskog olimpijskog odbora, uspjesima i perspektivama hrvatskoga sporta, izlaganje je održao gosp. Neven Savora (Zagreb).

Na okruglom stolu, istaknuto je da su se u hrvatskom sportu dogodile bitne promjene, a najvažnije su: politizacija sporta, politička instrumentalizacija, povećanje broja sportova (i novih, ekstremnih), individualizacija sportova (Ivanišević, Kostelić), vrijednost obitelji, opadanje značaja rekreativnog sporta, komercijalizacija, odljev kvalitetnih sportaša u inozemstvo, socijalna promocija sporta putem sporta, povećanje nasilja u sportu i povećanje društvene i medijske uloge sporta općenito.

U večernjim satima prikazana su dva videofilma s kanala Arte, koji su snimljeni u povodu nogometne utakmice Hrvatska – Jugoslavija te film pod naslovom „Jedanaest prijatelja“, koji govori o posljednjem nogometnom reprezentativnom naraštaju bivše države, definitivnom raspadu reprezentacije i međuljudskim odnosima bivših suigrača. U nedjelju je za sudionike susreta duhovsku misu slavio fra Anto Batinić, a u ponedjeljak je upriličen izlet u posjet glasovitom muzeju Kröller-Müller u Arnhemu u Nizozemskoj. ■

životnom vrelu, izvoru, ljubavi, spasa!“ Nakon mise izveden je dvosatni kulturno-umjetnički program, koji su izveli mladi folklorasi i pjevači iz desetak misija. Program su vodili Natalija Sedić i Mario Grbavac. Za zabavu je svirao VIS „Domino“ iz Nürnberga. Na susretu se okupilo oko 800 mladih. ■

● **Imotski** – Fra Kruno Vukušić, rođen 1913. u Katunima kod Imotskoga, član splitske franjevačke provincije, koji je od 1970. do 1983. djelovao kao dušobrižnik za hrvatske katolike u Njemačkoj, dobio je nagradu za životno djelo Split-sko-dalmatinske županije. Fra Kruno je posebno promicao starohrvatske kršćanske svetinje, kao Višeslavov križ i Pralik Gospe velikoga hrvatskoga krsnoga zavjeta, a još uvijek izdaje hrvatski katolički jednolisni zidni kalendar, razglednice i nabožne sličice. ■

● **Frankfurt** – Hodočašće u Marienthal održano je i ove godine na Duhovski ponedjeljak. Nakon molitve križnoga puta i pristupanja sakramentu pomirenja bila je sveta misa, koju je predvodio fra Ante Marković Jojo. Drugi dio hodočašća priređen je u gradskoj dvorani u Eltville. Ondje su nastupile misijske folklorne skupine, a pjevao je i Mate Bulić. Slavlje prve pričesti bilo je u subotu 25. svibnja. Na Tijelovo, 30. svibnja, vjernici su sudjelovali na zajedničkoj misi za sve katolike grada Frankfurta na Römerbergu, na trgu ispred vijećnice. Poslije mise bila je zajednička tijelovska procesija. Za prvopričesnike, krizmanike i ostale vjeroučenike priređen je i ove godine 15. lipnja izlet u Europa-park. Slavlje podjele sakramenta krizme za 88 potvrđenika bilo je 8. lipnja, a predvodio ga je biskup Slobodan Štambuk.

● **Sindelfingen** – Šezdesetak hodočasnika HKM Sindelfingen i okolnih misija hodočastilo je po prvi put u Fatimu (Portugal) od 29.05. do 03. 06. Hodočašće su predvodili fra Marinko Vukman i fra Ante Akrap te sestre Rozarija Čurić i Emanuela Škarica. U Fatimi su hrvatski hodočasnici bili prepoznatljivi sudjelovanjem u molitvama, procesiji, međunarodnim bogoslužjima (na hrvatskom je čitano evanđelje i molitva vjernika). Hodočasnici su posjetili i razgledali Lisbon, glavni grad Portugala, te katedralu u kojoj je kršten sv. Anto Padovanski. Hrvati iz Stuttgarta i okolice srčano su navijali za hrvatsku žensku rukometnu reprezentaciju, koja je u Sindelfingenu

9. lipnja igrala odlučnu utakmicu s njemačkom reprezentacijom za odlazak na europsko prvenstvo u Danskoj. Naše rukometašice su tijesno izgubile. Za utjehu im ostaje sjećanje na topao doček i prijem brojne publike. Fra Marinko Vukman ugostio je rukometašice poslije utakmice u misijskim prostorijama i srdačno ih pozdravio. Uz domaći pršut, sir, vino i kolače, dobro raspoloženje i zabavu osigurao je misijski sastav „Stella“. Tako je, bez obzira na poraz, ovaj susret vrhunskih hrvatskih rukometašica završen pjesmom i plesom. One će moći dokazati snagu i ljepotu hrvatskog ženskog rukometa na svjetskom prvenstvu, koje se sljedeće godine održava u

godine osnovala Anka Veit, uspješna poslovna žena koja već više od 30 godina živi i radi u Münchenu. Otada je u Hrvatsku uložila oko dva milijuna maraka. U lovranski dom bit će smješteno oko 35 osoba treće životne dobi, koje će imati 24-satnu skrb. Cijena smještaja je od 620 do 770 eura, ovisno o tomu je li osoba pokretna ili ne i je li smještena u jednokrevetnu ili dvokrevetnu sobu. Sve obavijesti na telefon: 00385 51 291961, e-mail: vitalis@zg.hinet.hr

Ž. Lešić

● **Freising** – Misijski pastoralni suradnik Ilija Čolić proslavio je 50. rođendan i 20. obljetnicu rada u HKM Freising. Slavlje prve pričesti bilo je 12. svibnja.

Prvopričesnici s roditeljima i vjernicima za vrijeme mise u Freisingu

Hrvatskoj. Zajednica u Sindelfingenu proslavila je svečano prvopričesničko slavlje 16. lipnja.

● **Lovran** – U Lovranu, na adresi: Opric 55A, počeo je radom prvi privatni dom za smještaj starijih osoba Villa Vitalis. To je podružnica prvog zagrebačkog doma AV Vitalis, kojeg je prije četiri

četvorica prvopričesnika pristupili su po prvi puta stolu Gospodnjem i obećali zauvijek biti Kristovici.

● **Münster** – U misijskim prostorijama otvorena je 30. svibnja izložba slika fra Marijana Dadića, dušobrižnika u toj misiji. Izložbu je otvorio fra Marijan Petričević, voditelj HKM Giessen i umjetnički kritičar. Izložba je prodajna, traje mjesec dana, a prihod od prodanih slika namijenjen je u dobrotvorne svrhe, odnosno projektima obnove i povratnicima u BiH. Kontakt s umjetnikom: M. Dadić, tel. 0251 5348467.

● **Stuttgart** – Misijski pastoralni listić objavio je u svibnju imena hrvatskih katolika koji su izabrani u župna vijeća triju stuttgartskih pastoralnih jedinica. Slavlje podjele sakramenta krizme bilo je 8. lipnja, a prve pričesti 15. lipnja. Blagdan Tijelova proslavljen je po prvi put u Zuffenhausenu. Misu je predvodio i propovijedao fra Nikola M. Roščić, a nakon mise uslijedila je tijelovska procesija te blagoslov vozača i automobila. U kulturno-zabavnom programu nastupili su Ilija Zovko, glumac HNK Split, pjevači Marko Perković Thompson i Mate Bulić.

Nakon tijelovske procesije u Münchenu u programu je nastupio i hrv. tamburaški sastav čiji nastup pozorno pratili biskupi Siebler i Sudar

● **Kelkheim** – Svečanu misu na blagdan Tijelova kod kapele na Kappellenbergu ponad Hofheima na Taunusu slavio je i propovijedao delegat fra Josip Klarić, u zajedništvu sa župnikom fra Željkom Čurkovićem i fra Antom Markovićem. Na misi su se pod vedrim nebom okupili uglavnom vjernici misije Main-Taunus/Hochtaunus, ali i gosti iz Frankfurta i okolice. Poslije mise upriličen je blagoslov automobila i vozača te zajedničko druženje. Svečanu misu s podjelom sakramenta potvrde za 34 potvrđenika 8. lipnja slavio je mons. Slobodan Štambuk, biskup bračko-hvarsko-viški.

Dvostruko krizmaničko slavlje u obitelji naše djelatnice Ane i socijalnog radnika Caritasa Ilije Drežnjaka u Kelkheimu. Marta i Danijel s roditeljima, kumovima i prijateljima.

● **München** – Hrvati su i ove godine, po mnoštvu sudionika i po narodnim nošnjama, bili najprepoznatljiviji u tradicionalnoj tijelovskoj procesiji ulicama grada. Misno slavlje predvodio je kardinal Friedrich Wetter. Marija Šibenik i Gabrijel Valo prinijeli su darove na oltar: ručni rad uvezu i keramnički tanjur s reľefom zagrebačke katedrale. Nakon procesije upriličen je zabavni program, koji su otvorili Hrvati, a u kojem su nazočne pozdravili domaći pomoćni biskup Engelbert Siebler i sarajevski Pero Sudar. U programu su nastupile misijske folklorne skupine i tamburaški sastav.

Duhovna obnova za cijelu zajednicu priređena je od 10. do 12. lipnja, a predvodio ju je fra Andrija Bilokapić iz Zadra. Predavač je držao više predavanja o tajnama naše vjere i najvažnijim životnim pitanjima, propovijedao i razgovarao s vjernicima.

Slavlje primanja prve pričesti za 53 prvopričesnika bilo je crkvi Maria Schutz u Pasingu 15. lipnja. Misno slavlje predvodio je fra Draško Teklić, a propovijedao dakon Mate Kutleša.

Za neumorni rad i pripravu prvopričesnika s. Viktoriji Vukančić zahvalio je Mate Sušac u ime roditelja. Još jedno slavlje, svečano krizmaničko, bilo je 22. lipnja. Sakrament potvrde podijelio je mons. Mile Bogović, biskup gospičko-senjski. On

je ujedno održao i predavanje o povijesti Like.

J. Sladoja

● **Mainz** – „S Bogom među svim ljudima“ – bilo je geslo Katoličkog dana biskupije Mainz, koji je održan 25. i 26. svibnja. Taj biskupijski Katolički dan održan je po prvi put nakon 1947. Otvorio ga je kardinal i biskup Mainza dr. Karl Lehmann. Svrha manifestacije je jačanje vjere i vjerskog osjećaja u biskupiji Mainz, koja ima oko 850.000 katolika u 340 župa. Lehmann je naglasio da je biskupija otvorena migrantima, drugim kršćanima i ljudima drugih vjera.

U dvodnevnoj ponudi bilo je ponešto za svakoga. Za mlade je priređen glazbeno-scenski program, za djecu razne

igre, a za produhovljenije duhovni nagovori, molitve i meditacije. Na brojnim štandovima predstavili su se dekanati i župe.

I Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta, na čelu s delegatom Klarićem i pastoralnim referentom Polegubićem, predstavio je svoj rad i svoja izdanja, napose zbornike i „Živu zajednicu“.

I hrvatske katoličke misije u ovoj biskupiji također su predstavile svoje aktivnosti. Kao gosti u programu su nastupili i folkloraši HKM Frankfurt. Katolički dan završen je svečanim misnim slavljem na katedralnom trgu, a pred nekoliko tisuća vjernika predvodio ga je i propovijedo kardinal Lehmann. ■

Prvopričesnici HKM München

Fra Ignacije Vugdelija (U prigodi pete obljetnice smrti)

Prije pet godina, 23. lipnja 1997., u Splitu je umro dugogodišnji glavni urednik našega lista fra Ignacije Vugdelija (rod. 20.3.1938 u Otoku kod Sinja). Bio je neumorni i glasni navjestitelj i propovjednik Božje riječi, i kao župnik i kao novinar. Kao urednik našeg lista

on mu je dao prepoznatljiv vanjski izgled i unutarnji sadržaj.

„Živoj zajednici“ je dao profil lista koji naše ljude u tudini ponajprije odgaja u vjeri, koji ih infomira o događajima u Crkvi u Hrvata a posebice u hrvatskim katoličkim misijama, koji ih upoznaje s njihovom nacionalnom povijesti i kulturom, i koji oštroumnim tekstovima i nenadmašnom polemikom odgovara na laži i podmetanja jugokomunističkoga tiska i njegovih „stručnjaka“ za hrvatsku

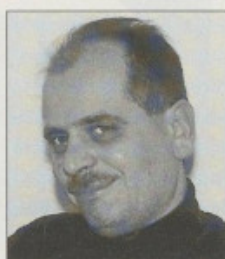
emigraciju. Uredništvo „Žive zajednice“ i djelatnici Hrvatskoga dušobrižničkoga ureda u Frankfurtu sjećaju ga se s poštovanjem. „Crnoga“ ne zaboravljaju ni njegovi brojni prijatelji, od vrhunskih intelektualaca do običnih radnika. Fra Ignacije je bio i prijatelj, i savjetnik, i svećenik i jednostavan društveni čovjek. Njegovih „gromkih“ propovijedi sjećaju se mnogi vjernici Stuttgarta, Frankfurta, Waiblingena te sudionici biblijskih olimpijada i susreta mladih.

Fra Ignaciju još jednom zahvaljujemo za svaku dobru riječ. Neka ga Gospodin nagradi vječnim mirom i neka mu svijetli njegova vječna svjetlost! **Uredništvo**

Matko Josipović (1962. – 2002.)

Matko Josipović, uzorni član HKM Mainz, preminuo je 6. svibnja ove godine, praćen molitvama župnika fra Josipa Bebića, supruge Suzane, majke Marije i oca Slavka. Njegovi posmrtni ostaci ispraćeni su iz Mainza također molitvama rodbine, prijatelja, poznanika i vjernika misije, a pokojnik je pokopan na groblju u rodnoj župi Bastu ponad Baške Vode.

Matko se rodio 23.1.1962. u Splitu. S deset godina dolazi roditeljima u Mainz, gdje završava školu i zanat. U travnju 1991. u Bastu

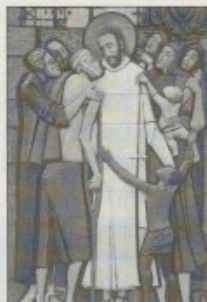
sklapa brak sa Suzanom Mrkonjić, s kojom sretno živi u braku sve do smrti. U braku nisu imali djece. Zajednički su se probijali kroz život sa željom da se

jednog dana vrate u domovinu. I roditeljima je bio velika podrška u poslu koji su uspješno obavljali preko 20 godina. Pokojnik je bio aktivan u misijskom djelovanju, ali i na društvenom, kulturnom i političkom području. Volio je ljude i pomagao potrebitima. Bio je omiljen u društvu, osobito s trojicom prijatelja iz djetinjstva, Robertom, Draženom i Edvardom. Oni su mu, zajedno s obitelji, pomagali u bolesti sve do posljednjeg dana njegova života.

Često je odlazio u rodnu Dalmaciju, posebice pod Biokovo, u rodno mjesto svojih roditelja, u staru baštansku crkvu u kojoj je i vjenčan. Njegovo mrtvo tijelo počiva na baštanskom groblju, s pogledom na more i s nadom u uskruće. Počivao u miru Božjem!

ISPRAVAK

U prošlom broju Žive zajednice (5/02), u razgovoru s fraterom Filipom Šljivićem, na str. 11, suradniku se potkralo nekoliko pogrešaka.

Milosrdna braća ne žive karizmu sv. Ivana od Križa nego sv. Ivana od Boga,

a žive po pravilu sv. Augustina. U oslovljavanju ne rabe skraćenicu „fra“, kao npr. franjevci, nego se oslovljavaju s „frater“. Svi zainteresirani za život i djelovanje tog reda (a mogu dobiti prospekte, kataloge i knjige i na hrvatskom jeziku) mogu se obratiti na hrvatskom jeziku na: Frater Philipp Šljivić, Prüfening Strasse 86, 93049 Regensburg, tel., 0941/3691032, a na njemačkom jeziku: Provinzialat der Barmherzigen Brüder, Taborstr. 16, A – 1021 Wien, Österreich, tel. 0043/222/21121100.

Emisija na hrvatskom – upravo za vas

UKW 103,3 MHz – WDR Funkhaus Europa

Radio Forum: Za cijelu Njemačku: dnevno u 20.00 sati srijedom i subotom na hrvatskom

Radio Forum: Repriza: od ponedjeljka do petka u 6.05 za područje: Nordrhein Westfalen, Niedersachsen i Bremen

Corso: Glazbena emisija: nedjeljom od 14.05 za područje: Nordrhein-Westfalen, Niedersachsen i Bremen

www.wdr5.de/funkhauseuropa/radioforum/

www.wdr5.de/funkhauseuropa/corso/

Hotline: 0800 5678 551

Satellit ASTRA 1C, Transponder 36 (Phoenix) 11.009 MHz Polarisation vertikal, ADR – (Astra Digital Radio): 6,12 MHz, Analog: 7,38/7,56 MHz

RJEŠENJE KRIŽALJKE IZ PROŠLOG BROJA

Z	B	R	A	J	A	L	I	C	A	□	A	Š	O
V	L	A	D	I	M	I	R	□	K	U	L	I	Š
J	A	M	A	R	I	C	A	□	A	P	A	Š	I
E	Ž	□	M	I	N	I	M	I	N	I	□	K	T
R	E	N	O	□	□	T	A	K	T	□	U	O	□
I	V	O	V	I	N	A	□	R	I	J	N	□	K
N	J	I	S	A	K	□	R	E	A	□	D	U	R
A	Č	□	J	O	□	□	□	□	□	□	T	A	V
K	□	B	A	L	□	□	□	□	□	□	C	R	T
□	R	A	B	I	□	□	□	□	□	□	R	A	I
S	A	R	U	K	□	□	□	□	□	□	O	□	M
A	N	I	K	O	□	□	□	□	□	□	A	N	I
L	A	K	A	□	□	□	□	□	□	□	T	A	R
A	R	A	□	O	K	□	□	□	□	□	Š	O	H
V	I	D	I	K	O	V	A	C	□	□	A	L	T
A	□	A	M	A	T	E	R	I	Z	A	M	□	O
R	G	□	E	T	A	P	A	□	T	R	N	A	K
D	E	B	L	A	□	A	C	E	□	K	I	N	A
A	L	K	A	□	A	R	□	P	L	A	K	A	R

Rješenje pošaljite najkasnije do 5.9.2002.

Hrvatski otoci

Mariofil Soldo	Svojstvo spored- noga	Otok (svjetio- nik)	Odvratni, oduran	„Rabat“	Završiti, privesti kraju	Milan Rapačić	Izbaci- vanje ikre	Švedska	Pristaša latinske službe Božje	Pjevačica Kokić	Ptica Norac	Starogr- čki kipar iz Eginie	... kuka- vica	Potjer- nica
Osobina sporo misle- noga		▽												
Otok sira i čipke	▷			Najveći jadranski otok Karlovac	▷			Kemijski spoj Hvalo- spjevi	▷					
Nedovo- ljno promi- šljeno						Okreta- nje oko svoje osi	▷							
Ravnina						Viši rimski činovnik Vrsta oborine	▷				Trina Službe- nik na carini	▷		
Španjol- ska rije- ka, pri- tok Ebra				Istina, zbilja Upaljači za paljenje eksploziva	▷								Austrija Znanost o ravno- teži	▷
Klopa- ranje, zvrnda- nje								... Sofija Italija	▷			Slaven Letica Šahist Nimcović	▷	
Nenad Unukić			Plesna figura u kadrili Zaštita prirode	▷			Ukrasiti šarama	▷						
Iscijediti														
Kratak muški kaput					Privrže- no, vjer- no					Žitelj Irske				
„Tona“		Osobna zamjenica Najsunča- niji otok	▷							Glazbeni znak za ton				
Hladovina	▷									Drugi, ostali				Dijeliti dobro i ...
„Scottish national party“										„Kralj“ u (u šahu)		„Krivični zakon“ Otok šted. ljudi		
Količina, iznos										Kad je ... nek je ... Vukući unijeti				
Instinkt						Zagre- bački loptački klub		Magnezi- jev i že- lezni sili- kat	„Sjevero- istok“	Riječna riba mla- tica	Urša Raukar Kisik		„Oplošje“ Glasati se piskavim glasom	
Prouča- vatelj prirode														Napla- vina
Čitajte Živu zajednicu	Drugi po veličini otok	Joza Ivakić TV- novinarka	▷		Tenisač Nastase Propast, krah					Učinak, djelo Dijafra- ma				
Američka obavješ- tajna služba	▽			Sanje, snovi Grga Novak	▷			Progu- tala ga ... Starorim- ski novčići	▷			„Što“ u čakavaca Kratika za „povijest“		
Richard Nixon			Lice kovanice „Opća tarifa“	▷					Elafitski otok Tomislav Sabljak	▷				
Ekonom- ski struč- njaci											Karikatu- rist Rei- singer			
Ura, dobnjak				Pristaša moniz- ma	▷						Jadran- ska utvrda	▷		

KRAJEVNE ŽENIDBENE
ODREDBE U KATOLIČKOJ CRKVI
U NJEMAČKOJ (7)

Piše: Dr. fra Stipe Nosić

Njemačka biskupska konferencija donijela je za svoje područje odredbe za ženidbenu pravnu materiju i pri tom propisala upotrebu službenih formulara. Također su njemački biskupi za istu pravnu materiju donijeli propise pod imenom: „Jedinstvene odredbe dijecezanskih biskupa o pripravi za brak, zaključenju braka i ubilježbi braka“ (Einheitliche Bestimmungen der Diözesanbischöfe zur Ehevorbereitung, Eheschließung und Registrierung von Eheschließungen). Njihovi propisi uključuju i upotrebu jedinstvenih sljedećih formulara: Zahtjev za utvrđivanje ništetnosti ženidbe zbog pogreške u obliku (Antrag auf Feststellung der Nichtigkeit einer Ehe wegen Formmangels); Otpusnica za sklapanje braka u inozemstvu (Litterae dimissoriae – Überweisung zur Eheschließung im Ausland); te Obavijest o sklopljenom braku (Mitteilung über eine Eheschließung).

Zakone su proglasili biskupi, svaki pojedini za svoju biskupiju, te su ih kao jedinstvene prihvatili svi njemački biskupi. Istog dana, 1.1.1990., potvrdila ih je i Njemačka biskupska konferencija. Odredbe njemačkih biskupa sadrže tri zaključka.

U prvom zaključku radi se o dozvoli za vjenčanje koju predviđa kan. 1071. § 1. br. 3 za vjenčanje osobe koja ima naravne obveze prema ranijem partneru ili prema djeci iz prijašnje veze. Biskupi određuju da ova dozvola vrijedi kao dana, ukoliko se kod priprave za brak ne utvrdi da su namjeravanom ženidbom ugrožene spomenute obveze. Ističu da pri tom treba paziti na to da prirodne obveze mogu nadilaziti pravila i odluke civilnih sudova. Spomenuta dozvola u Njemačkoj se, zbog ovog zaključka biskupa, traži od ordinarijata samo ako su spomenute obveze novom vezom ugrožene i za to se koristi rubrika br. 25 g. u Protokolu.

Drugim zaključkom u smislu kan. 1125. biskupi, kako kažu, „zbog konfesionalne situacije u Saveznoj Republici Njemačkoj“, daju ovlast svim klericima s općom ovlasti za prisustvovanje ženidbama da mogu dati dozvolu za vjenčanje zaručnika različitih konfesija i kod toga mogu „ad cautelam“ dispenzirati od zabrane za vjenčanje, osim u sedam slu-

Obavješćavanje o sklopljenom braku

Jedinstvene odredbe njemačkih biskupa iz 1990. govore o vjenčanju osoba koje imaju naravne obveze prema ranijem partneru ili vezi (djeci), o vjenčanju zaručnika različitih konfesija i o načinu obavješćavanja o sklopljenoj ženidbi.

čajeva. Ti slučajevi su: 1. kad katolička strana nije dala ili nije ozbiljno dala od nje tražene izjave i obećanja; 2. kad nekatolička strana nije informirana o obe-

schließung). Formular je dvojezično napisan (njemačko-latinski), a sastoji se od sedam listova u svežnju, tipa indigo, formata A4, koji se zajedno ispunjavaju i pojedinačno šalju na različite predviđene primatelje. Drugi i treći list ovog formulara, koji idu u župe krštenja zaručnika odnosno zaručnice, sadrže na poledini rubrike u koje se potvrdi upis vjenčanja u maticu krštenih. Župnik župe krštenja, nakon što je upisao vjenčanje u maticu krštenih, dužan je što prije poslati spomenutu potvrdu župniku gdje je vjenčanje obavljeno, a ovaj će je čuvati u Protokolu. Sedmi list predviđen je da se njime javi vjenčanje pripadnika vojske ili nekog stranca stranoj misiji.

Margareta Peran i Cvitko Topalović sklopili su crkveni brak 30. svibnja 2002. u Đakovu. Margareta je dipl. soc. radnica Caritasa u Mannheimu.

čajima i obvezama katoličke; 3. kad nekatolička strana nije sudjelovala u „zaručničkom ispitu“; 4. kad se traži dispenza od kanonskog ženidbenog oblika; 5. kad katolik želi oženiti pripadnika nekatoličke Istočne Crkve; 6. kad se inače treba obratiti ordinarijatu iz nekog drugog razloga; 7. kad postoje druge poteškoće.

Ovlasti davanje dozvole i dispenze mogu se međutim koristiti samo ako su ispunjeni uvjeti koje donosi kan. 1125. br. 1–3., a što je u skladu s kan. 1126. Njemačka biskupska konferencija precizirala. Izdane dispenze i dozvole treba zabilježiti u Protokol br. 26 b.

Treći zaključak precizira obavješćavanje o sklopljenoj ženidbi katolika. U tu svrhu župnik treba upotrebljavati službeni formular „Obavijest o sklopljenoj ženidbi“ (Mitteilung über eine Ehe-

Ako ipak treba obavijest poslati još na neku adresu može se upotrijebiti fotokopija. Prema ovim jedinstvenim odredbama biskupi su ostavili mogućnost izbora načina izvješćavanja o sklopljenoj ženidbi u pojedinoj biskupiji, i to u tome, da dijecezanski biskup za svoju biskupiju odredi hoće li župnik, koji treba upotrijebiti službeni formular obavijesti o vjenčanju, to učiniti na način da će prvim listom ovog formulara obavijestiti samo jedno centralno prijavno mjesto pri biskupiji (ordinarijat/generalni vikarijat), ili će još k tome obavijestiti sve adresate koji su formularom predviđeni.

Ovome treba dodati da je u Objašnjenjima preciziran i način izvješćavanja o sklopljenim ženidbama, koje su sklopljene civilno ili nekatolički uz dispenzu od propisanog kanonskog oblika.

U biskupiji Rottenburg-Stuttgart na snazi je odredba da se svako vjenčanje javi crkvenom prijavnom mjestu u Rottenburg (Kirchliches Meldewesen, Weggentalstr. 12) i to prvim listom spomenutog formulara (što vrijedi i u slučaju da par koji je vjenčan na području te biskupije nema na njemu prebivalište), te da se također javi na druge potrebne adrese.

WUPPERTAL

Vjernici HKM Wuppertal (48), predvođeni župnikom fra Antom Malešom, hodočastili su u travnju u Rim i Padovu. U Padovi su pohodili baziliku sv. Ante i grob sv. Leopolda B. Mandića gdje su se molili svojim nebeskim zaštitnicima. Nekoliko naših djevojaka i mladića, odjeveni u narodne nošnje i s hrvatskom trobojkom, privukli su posebnu pozornost hodočasnika na trgu sv. Petra u Rimu. Papa je na hrvatskom jeziku spomenuo našu misiju Wuppertal i uputio nam pozdrav i blagoslov. Oduševljeno smo zapljeskali i zapjevali „Zdravo Djevo“. Tijekom hodočašća razgledali smo najznamenitije povijesne i kršćanske spomenike Rima, u čemu su nam pomogle sestre Roza i Mirta. Nakon toga smo uvidjeli zašto se Rim naziva „Vječnim gradom“. Svrati-

li smo i u Hrvatski zavod sv. Jeronima. A legenda o fontani Di Trevi kaže da će se svaki pos-

jetitelj, koji baci novčić u nju, još jednom vratiti u Rim. Mi smo bacili novčić. G. Cikojević

MOERS

Na tijelovskoj misi i župnom slavlju u Moersu bili su i vjernici u tradicionalnoj narodnoj nošnji iz Kraljeve Sutjeske u Bosni. Oni su otpjevali nekoliko pučkih pjesama iz toga kraja.

ZWIEFALTEN

I ovogodišnje hrvatsko hodočašće u Zwiefalten privuklo je veliki broj vjernika. Pralik Gospe velikoga hrvatskoga krsnoga zavjeta nosile su u procesiji djevojke u hrvatskim narodnim nošnjama.

OFFENBACH

Zajednica HKM Offenbach svečano je proslavila prvopričesničko slavlje 2. lipnja. Stolu Gospodnjem po prvi je pristupilo 12 djevojčica i 5 dječaka. Ulaznom pjesmom djeca su zazvala Isusa da dođe u njihova srca te na oltar prinijela pšenicu, brašno, vodu i kruh, uvodeći tako sve nazočne u euharistijsko otajstvo. Misu je slavio i propovijedao župnik fra Nediljko Norac Kevo. Skladnim čitanjem i pjevanjem sami prvopričesnici su uveličali ovo slavlje. ZVOR

Dom svjetla i molitve

Za jedno molim Gospodina,
samo to ja tražim:
da živim u Domu Gospodnjem
sve dane života svoga,
da uživam milinu Gospodnju
i Dom njegov gledam.

Ps 27,4

Krizmanici HKM Main-Taunus/Hochtaunus na misi podjele sakramenta krizme u crkvi u Kelkheimu